

ANTALYA BELEK ÜNİVERSİTESİ
TÜRKÇE ÖĞRETİMİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

II. ULUSLARARASI
SANAT VE SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

24-26 Ekim 2024

TAM METİN BİLDİRİLER KİTABI

Editörler

Özlem MECEK ÇEVİK/ Pelin ÜGÜMÜ AKTAŞ/ Çiçek TOPÇU YÜCEL

Delil YÜKSEKDAĞ/ Anıl PARLAK/ Nagihan ÇETİN

paradigma akademi

ANTALYA BELEK ÜNİVERSİTESİ

Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

II. ULUSLARARASI SANAT VE SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

24-26 Ekim 2024

Tam Metin Bildiriler Kitabı

Editörler

Özlem MECEK ÇEVİK/Pelin ÜGÜMÜ AKTAŞ/Çiçek TOPÇU YÜCEL

Delil YÜKSEKDAĞ/Anıl PARLAK/ Nagihan ÇETİN

II. ULUSLARARASI SANAT VE SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

Editörler: Özlem Mecek Çevik, Pelin Ügümü Aktaş, Çiçek Topçu Yücel
Delil Yüksekdağ, Anıl Parlak, Nagihan Çetin
ISBN: 978-625-5548-05-4
PA Paradigma Akademi Yayınları
Sertifika No: 69606

PA Paradigma Akademi Basın Yayın Dağıtım
Fetvane Sokak No: 29/A
ÇANAKKALE

e-mail: fahrigoker@gmail.com

Yayın Sorumlusu: Fahri Göker
Mizanpaj: Otağ Ajans
Kapak Görseli ve Tasarımı: Burcu Yıldırım Parlak

Matbaa
Meydan Baskı
Sertifika No: 70835

Kitaptaki bilgilerin her türlü sorumluluğu yazarlarına aittir.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığından alınan bandrol ve ISBN ile
satılmaktadır. Bandrolsüz kitap almayınız.

Aralık 2024

Onur Kurulu

Ekrem Çalkılıç (Antalya Belek Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı)

İlker Tuncay (Antalya Belek Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkan Vekili)

Prof. Dr. Mustafa Fadıl Sözen (Antalya Belek Üniversitesi Rektörü)

Düzenleme Kurulu

Doç. Dr. Nagihan Çetin (Antalya Belek Üniversitesi, Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi)

Dr. Öğr. Üyesi Pelin Ügümü Aktaş (Antalya Belek Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü)

Dr. Öğr. Üyesi Çiçek Topçu Yücel (Antalya Belek Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, İletişim ve Tasarımı Bölümü)

Öğr. Gör. Özlem Mecek Çevik (Antalya Belek Üniversitesi, Rektörlüğe Bağlı Ortak Dersler Bölümü)

Öğr. Gör. Delil Yüksekdağ (Antalya Belek Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Mahkeme Büro Hizmetleri Programı)

Öğr. Gör. Anıl Parlak (Antalya Belek Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu Mahkeme Büro Hizmetleri Programı)

Bilim ve Danışma Kurulu

Prof. Dr. Abdullah Işıklar (Bursa Teknik Üniversitesi)

Prof. Dr. Abdullah Kuzu (Antalya Belek Üniversitesi)

Prof. Dr. Aslı Büyükokutan Töret (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi)

Prof. Dr. Aysun Altunöz (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Prof. Dr. Cangül Örnek (Maltepe Üniversitesi)

Prof. Dr. Elçin İbrahim (Karabağ Üniversitesi, Azerbaycan)

Prof. Dr. Emine Uçar İlbuğa (Akdeniz Üniversitesi)

Prof. Dr. Ergin Jable (Priştine Üniversitesi, Kosova Cumhuriyeti)

Prof. Dr. Faruk Akın (Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi)

Prof. Dr. Ferit Yusupov (Kazan Federal Üniversitesi, Tataristan)

Prof. Dr. Fuzuli Bayat (Azerbaycan Bilimler Akademisi Folklor Enstitüsü, Azerbaycan)

Prof. Dr. Gülbanu Kossımov (Abay Devlet Pedagoji Üniversitesi, Kazakistan)

Prof. Dr. Hazretgulı Durdıyev (Mahtumkulu Dil, Edebiyat ve Millî Elyazmaları Enstitüsü, Türkmenistan)

Prof. Dr. Henryk Jankowaki (Adam Mickiewicz University in Poznań, Polonya)

Prof. Dr. Hülya Şimga (Antalya Belek Üniversitesi)

Prof. Dr. Hülya Taş (Bursa Uludağ Üniversitesi)

Prof. Dr. Hüseyin Bal (Antalya Belek Üniversitesi)

Prof. Dr. Kerim Çetinkaya (Antalya Belek Üniversitesi)

Prof. Dr. Kürşat Öncül (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi)

Prof. Dr. Lindita Xhanari Latifi (Tiran Üniversitesi, Arnavutluk)

Prof. Dr. Mehmet Aça (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. Mehmet Çeribaş (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)

Prof. Dr. Melek Akgün (Maltepe Üniversitesi)

Prof. Dr. Mukhabbat Kurbanova (Mirza Ulugbek Özbekistan Milli Üniversitesi, Özbekistan)

Prof. Dr. Nedim Bakırcı (Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi)

Prof. Dr. Nezir Temur (Gazi Üniversitesi)

Prof. Dr. Oğuz Özyaral (Antalya Belek Üniversitesi)

Prof. Dr. Oya İnci Bolat (Balıkesir Üniversitesi)

Prof. Dr. Sefa Çetin (Antalya Bilim Üniversitesi)

Prof. Dr. Selami Özsoy (Abant İzzet Baysal Üniversitesi)

Prof. Dr. Serdar Uğurlu (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)

Prof. Dr. Serkan Özdemir (Bursa Teknik Üniversitesi)

Prof. Dr. Süer Eker (Başkent Üniversitesi)

Prof. Dr. Şeref Demir (Maltepe Üniversitesi)

Prof. Dr. Tamella Aliyeva (Muş Alparslan Üniversitesi)

Prof. Dr. Tülay Çulha (Kocaeli Üniversitesi)

Prof. Dr. Türker Eroğlu (Gazi Üniversitesi)

Doç. Dr. Aslı Fişekçioğlu (Marmara Üniversitesi)

Doç. Dr. Asuman Aypek Arslan (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Doç. Dr. Ayça Akın (Antalya Belek Üniversitesi)

Doç. Dr. Berna Ayaz (Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi)

Doç. Dr. Birol Azar (Fırat Üniversitesi)

Doç. Dr. Deniz Adnan Çoban (Antalya Belek Üniversitesi)

Doç. Dr. Didem Narmanlı (Süleyman Demirel Üniversitesi)

Doç. Dr. Duygu Çeliker Saraç (Süleyman Demirel Üniversitesi)

Doç. Dr. Emek Üşenmez (İstanbul Üniversitesi)

Doç. Dr. Fidan Uğur Çerikan (Pamukkale Üniversitesi)

Doç. Dr. Filiz Güven (Sinop Üniversitesi)

Doç. Dr. Galina Mişkiniene (Litvan Dili Enstitüsü,Vilnius/Litvanya)

Doç. Dr. Gökhan Akel (Antalya Belek Üniversitesi)

Doç. Dr. Gül Yaşartürk (Akdeniz Üniversitesi)

Doç. Dr. Gülay Yazar Öztürk (Yeditepe Üniversitesi)

Doç. Dr. Hatice Kübra Uygur (Mardin Artuklu Üniversitesi)

Doç. Dr. Harun Akçam (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Doç. Dr. Mehmet Şeren (Antalya Belek Üniversitesi)

Doç. Dr. Mustafa Aça (İzmir Demokrasi Üniversitesi)

Doç. Dr. Mustafa Şahin (Dicle Üniversitesi)

Doç. Dr. Nezaket Memmedli (Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi)

Doç. Dr. Nuran Malta (Priştine Üniversitesi)

Doç. Dr. Nursel Uyanıker (Marmara Üniversitesi)

Doç. Dr. Renata Šukaitytė-Coenen (Vilnius Üniversitesi)

Doç. Dr. Seadet Shikhiyeva (Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi)

Doç. Dr. Selçuk Kürşad Koca (Sakarya Üniversitesi)

Doç. Dr. Seyfi Kılıç (Süleyman Demirel Üniversitesi)

Doç. Dr. Seyhan Aksoy (Süleyman Demirel Üniversitesi)

Doç. Dr. Şafak Gündüz (Yeditepe Üniversitesi)

Doç. Dr. Süleyman Fidan (Gaziantep Üniversitesi)

Doç. Dr. Tülin Sepetci (Abant İzzet Baysal Üniversitesi)

Doç. Dr. Yeşim Çelik (Akdeniz Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Ayla Avcı (Antalya Belek Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Elçin Noyan (Antalya Belek Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Emre İdacıtürk (Antalya Belek Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Gizem Candan (Antalya Belek Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Gülce Dölkeleş (Mudanya Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Halil Mert Erdoğan (Antalya Belek Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Harun Akçam (Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi İrem Göktaş (Antalya Belek Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Mısra Çakaloğlu (Antalya Belek Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Mürşide Özgeldi (Maltepe Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Nihan Tezer (Antalya Belek Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Tutku Ceren Akçam (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Öğr. Gör. Dr. Ayşe Uğureli (Polis Akademisi)

Öğr. Gör. Dr. Tülin Gümüş (Polis Akademisi)

Dr. Azime Cantaş (Afyon Kocatepe Üniversitesi)

Dr. Bahar Erenel Yaşlıca (Maltepe Üniversitesi)

Dr. Ganbat Lkhundev (Moğolistan Tarih Enstitüsü)

Dr. Berna Kolot (Necmettin Erbakan Üniversitesi)

Dr. Şafak Etike (Yozgat Bozok Üniversitesi)

KONGRE PROGRAMI

24 EKİM 2024 AÇILIŞ (YÜZ YÜZE)

Yer: İbrahim Coşkun Konferans Salonu **Saat: 11.00-12.00**
Prof. Dr. M. Fadıl Sözen Antalya Belek Üniversitesi Rektörü **Prof. Dr. M. Öcal Oğuz** UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Başkanı Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Öğretim Üyesi

24 EKİM YÜZ YÜZE OTURUMLAR

Saat	**SALON 1**	**SALON 2**
13.30-14.45	**Oturum Başkanı:** Doç. Dr. Nagihan Çetin **Prof. Dr. Hüseyin Bal:** Sosyoloji ve Atasözleri **Prof. Dr. Salide Şerifova:** Abdurrahim Bey Hakverdiyev'in Gazeteciliği **Doç. Dr. Yonca Altındal:** Kentleşmenin Yeni Dinamik Aktörleri: Balıkesir Kent Konseyinin Sosyolojik Pencereden İrdelenmesi **Doç. Dr. Dilara Nergishan Koçer, Doç. Dr. Şebnem Özdemir:** Haber Dili ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği: Haber Başlıklarında Kadın	**Oturum Başkanı:** Dr. Öğr. Üyesi Adile Bebek **Bilim Uzmanı Zeynep Işık:** Dijitalleşmenin Muhasebe Meslek Mensupları Üzerindeki Etkisinin Teknoloji Kabul Modeli ile İncelenmesi: Antalya İli Örneği **Arş. Gör. Orhan Yıldırım:** Türkiye'de Sivil Toplumun Dünü, Bugünü ve Yarını **Arş. Gör. Reyhan Ünver, Dr. Öğr. Üyesi Deniz Atalay Ata:** **Duygusal Uyaranların Zaman Algısı Üzerindeki Etkileri**
15.00-16.15	**Oturum Başkanı:** Prof. Dr. Hüseyin Bal **Prof. Dr. Oğuz Özyaral:** Yemek ve Müzik / Duyma ve Tat Alma Duyuları Arasındaki İlişki **Prof. Dr. Reyhan Çelik:** Sovyetler Birliği Tarihinin Acı Gerçeklerinden Biri: Gulag **Doç. Dr. Enfel Doğan:**	**Oturum Başkanı:** Dr. Öğr. Üyesi Halil Mert Erdoğan **Uzman Sinan Doğan:** Antalya'da Han ve Kervansaraylarda Yer Alan Selçuklu Kitābelerin Kültürel Yönden Tetkiki **Sanat Tarihçisi Mahmut Davulcu:** Antalya'da Değirmen Kültürü ve Abdal Mûsâ'nın Solak Değirmeni

	Osmanlı Klasiklerinden Marifetname'nin Türk Dili ve Kültüründeki Yeri Üzerine **Doç. Dr. Harun Akçam:** İstanbul Meddah Hikâyelerinde Tipler	**Antropolog Ayşe Akman:** Antalya/Finike İlçesi/Gökbük Köyünde Bazı Mevsimlik Törenlerdeki İnanç Motifleri Üzerine Bir Değerlendirme **Öğr. Gör. Beyza Kaçar:** Sahnelenen Otantiklik Kapsamında Belek Turizm Merkezi- Eleştirel Bakış

24 EKİM ONLINE OTURUMLAR

Saat	A SALONU	B SALONU	C SALONU
13.30-15.00	**Oturum Başkanı:** Dr. Öğr. Üyesi Mısra Çakaloğlu **Prof. Dr. Burhan Yılmaz:** Bir Modernizm Eleştirisi: Greil Marcus'un "Ruj Lekesi" Eseri Bağlamında Modern Sanat **Dr. Nil Aynalı:** Sanatın Özerkliği ve Yaşamı Estetize Etme Yoluyla Özgürleşmeye Dair Bir Tartışma Ufku Olarak Tasavvuf Pratiği **Dr. Öğr. Üyesi Jale Gülgen Börklü:** Murat Gülsoy'un Ressam Vasıf'ın Gizli Aşklar Tarihi Romanında Sanat Meseleleri **Psikolog/Yüksek Lisans Öğrencisi Ayşe Zümra Kendir:** Sosyal Kimlikler Bağlamında Sanatın Hikaye Anlatma Gücü: Sanat Eserlerindeki Çokkültürlü Kimlik Anlatıları	**Oturum Başkanı:** Öğr. Gör. Asiye Gürol **Öğr. Gör. Ali Davut Alkan:** Meslek Yüksekokulu Ön Lisans Programları Öğrencilerinin Sosyal Medyada Mesleğin Kullanımına İlişkin Görüşleri **Doç. Dr. Fatma Nur Şengül, Dr. Öğr. Üyesi Kayhan Bayram:** Depremzede Perspektifinden Kahramanmaraş Depremi: Algılar ve Anlamlandırmalar **Yüksek Lisans Öğrencisi Serdem Alak, Yüksek Lisans Öğrencisi Elifnaz Baykal, Doç. Dr. Esra Asıcı:** Grupla Psikolojik Danışmanın Üniversite Öğrencilerinin Temel Psikolojik İhtiyaçları Üzerindeki Etkisi	**Oturum Başkanı:** Öğr. Gör. Özlem Mecek Çevik **Doç. Dr. Basira Azizaliyeva:** Muhammed İkbal ve Mevlana Rumi **Dr. Gülden Esra Aydoğdu:** Sultan III. Murad Divanı'nda Güzellik Kavramı **Doktora Öğrencisi Lale Alakbarova:** Şehriyar'ın Eserlerinde Milli Ruh **Dr. Öğr. Üyesi Ali Karahan:** Osmanlı Toplumunda Mefkud Olmak: Üsküdar Örneği (1775-1800)

		Doktora Öğrencisi Matanat Kurbanova: Azerbaycan'da Eğitim Bilimi Alanında Ve Egitim Yönetimi Dalında Doktora Tezlerinin İçerik Analizi (2014- 2024)	
15.00-16.30	**Oturum Başkanı:** Dr. Öğr. Üyesi Emre İdacıtürk **Prof. Ali Asker Bal:** Sanatın Ticarileştirilmesine Karşı, Paylaşımcı ve Eşitlikçi Bir Mecra Olarak "Posta Sanatı" **Dr. Öğr. Üyesi Burcu Eryılmaz:** "Fatih'in Portresi" Adlı Minyatür Çalışmasının Göstergebilim Açısından Değerlendirilmesi **Yüksek Lisans Öğrencisi Lara Yurtseven:** Heykel Sanatında Biyomimikri **Görsel Sanatlar Öğretmeni Nilüfer Usta:** Soyut Dışavurumcu Bir Sanatçı Olan Jackson Pollock'un Sanatına Dair Bir İnceleme	**Oturum Başkanı:** Dr. Öğr. Üyesi Gizem Candan **Doktora Öğrencisi Latifa Ahmadova:** Kurt Vonnegut'un "Titan'ın Sirenleri" Romanında Savaş Teması **Doktora Öğrencisi Ilgın Yağmur Eker:** C. S. Lewis'in *Narnia Günlükleri*'nde Türkçenin Kullanımı **Öğr. Gör. Ayşegül Yenice Ay:** *Veba ve Yabancı* Adlı Eserlerdeki Ahlak Problemine Kantçı Bir Bakış **Dr. Öğr. Üyesi Nacide Öter:** Ölümün Sanata Yansıması: Emile Zola'nın "Nasıl Ölünür?" Romanı Üzerine Bir İnceleme **Doktora Öğrencisi Gevher Aslıhan Özhan:** Heidegger Düşüncesinde Dasein'in Bir Fenomeni Olarak "Vicdan" Kavramı	**Oturum Başkanı:** Öğr. Gör. Delil Yüksekdağ **Doç. Dr. Ayhan Nuri Yılmaz, Doktora Öğrencisi Ümit Ömer Kılıç:** Türk Kamu Diplomasisi Kurumlarının Güneydoğu Asya'daki Etkinliklerinin Karşılaştırılması **Doktora Öğrencisi Tunahan Akdaş:** Türkiye ve Avrupa Birliği Arasında Yapılan Geri Kabul ve Etkileri **Dr. Öğr. Üyesi Osman Sümer:** Yapay Zekâ Çağında Demokrasiyi Yeniden Düşünmek **Arş. Gör. Ahmet Oğuz Bacanak:** Yabancı Unsurlu Mirasçılık Belgesinin Düzenlenmesinde Uygulanacak Hukuk Sorunu **Öğr. Gör. Seniha Nesibe Batu:** Çalışma Hayatındaki Çocuk ve Genç İşçilerin Sorunlarının Hukuki Boyutu

25 EKİM YÜZ YÜZE OTURUMLAR

	SALON 1	SALON 2
9.30-10.45	**Oturum Başkanı:** Dr. Öğr. Üyesi Çiçek Topçu **Doç. Dr. Gökhan Akel- Güldane Şevval Sekman:** Dijital Platformlara İlişkin Hizmet Kalitesi: Netflix Üzerine Bir İnceleme **Arş. Gör. Songül Çilem Kaya:** Fine Dining Mobbing: "Hunger" Filminin Mutfak Çalışanlarının Maruz Kaldıkları Mobbing Bağlamında İncelenmesi **Öğr. Gör. Ersin Berk:** 2023'te Türkiye'de Spotify'da En Çok Dinlenen On Albüm Kapağının Fotoğrafik Bir Değerlendirmesi **Anselm Ikenna Odo, Süleyman Abdulganiy Aremu:** Challenged Philosophers as Transformative Agents Of Socialization in The 21st Century	**Oturum Başkanı:** Dr. Öğr. Üyesi Ayla Avcı **Öğr. Gör. Dr. Tuğba Yılmaz:** S&P500 ve Brent Ham Petrol Arasındaki İlişkinin İncelenmesi **Öğr. Gör. Merve Uzun:** Küsuratlı Fiyatlandırmanın Tüketici Fiyat Algısına Etkisi **Dr. Öğr. Üyesi Mısra Çakaloğlu, Lisans Öğrencisi Tolunay Nehir:** Yenilenebilir Enerji Kaynaklarında Eşdeğer Birincil Enerji: Polinomsal Regresyon Analizi **Arş. Gör. Mithat Can Kunt:** Seri Üretimden Esnek Üretime Geçiş Süreci: Toyota Örneği
11.00-12.15	**Oturum Başkanı:** Öğr. Gör. Özlem Mecek Çevik **Öğr. Gör. Gamze Bulgan Dal:** Dede Korkut Hikâyelerinde Kadına Bakış: Kadın Tipleri ve Rolleri **Dr. Selin Karacan Işık:** M. Niyazi Sepetçioğlu'nun "Benim Adım Yunus Emre" Romanında Yol ve Yolculuk Metaforu **Doktora Öğrencisi Vazifa İbrahimli:** "Molla Nasreddin" Hikayelerinde Fıkra Geleneği	**Oturum Başkanı:** Dr. Öğr. Üyesi Emre İdacıtürk **Arş. Gör. Dr. Tutku Ceren Akçam:** Lif Sanatında İntarsia Uygulamalar: Örme Resimler **Öğr. Gör. Bahar Can:** Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Beş Şehir Denemesine Göre Mekan Analizi **Özlem Bostancı Sefa:** Kent Belleğinden Kaybolan Kültür Envanterine; Metin Bozok'un Duvar Mozaiği **Öğr. Gör. Vuslat Erdem Küçükşahin, Prof. Dr. Murat Oral:**

	Dr. Leyla Mirzə Qızı Ramazanova: İlk Endonezya Romanı - "Sitti Nurbaya"da Milli Renk ve Batı Gelenekleri	Paris Meydanlarının Boşluk Kavramı Kapsamında Lynch Analiz Yöntemiyle İncelenmesi
13.30-14.45	**Oturum Başkanı:** Öğr. Gör. Delil Yüksekdağ **Dr. Öğr. Üyesi Nerma Zaimovic:** Türkçe Öğrenirken Öğrencilerin Yazma Becerisinde Yaptığı Hatalar Üzerine Bir Çalışma: İgün-Tömer Örneği **Yüksek Lisans Öğrencisi Rabia Perim Atalay:** Sosyal Duygusal Öğrenme ve Bilinçli Farkındalık Arasındaki İlişkinin Öğrenci Davranışları Üzerindeki Etkileri: Bir Nitel Analiz **Doktora Öğrencisi Ceren Albayrak, Prof. Dr. Damla Bulut:** Özel Eğitim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Müzik ve Oyun Dersinde Uyguladıkları Öğretim Yöntemlerinin İncelenmesi **Dr. Öğr. Üyesi Zhanakul Sametova:** Türk Halklarının Çocuk Yetiştirmedeki Geleneksel Yaklaşımları	**Oturum Başkanı:** Arş. Gör. Dr. Tutku Ceren Akçam **Öğr. Gör. Mine Aydoğan:** Kostüm Tasarımı, Yüksek Moda (Haute Couture), Konfeksiyon/ Hazır Giyim (Pret-A Porter) ve Terziliğin Karşılaştırılması **Dr. Öğr. Üyesi Emre İdacıtürk:** Futura ile Tipografinin Yenilikçi Yüzü: Paul Renner **Arş. Gör. Dr. Didar Ezgi Özdağ Bardak:** Çağdaş Seramik Sanatında Doğadan İlham Alan Seramik Takılar **Arş. Gör. Dr. Eda Uzun:** Kayıp Bir Hazine "Gaybi"
15.00-16.15	**Oturum Başkanı:** Doç. Dr. Harun Akçam **Alparslan Santur:** Anadolu'da Beslenme Etrafındaki Sempatik Büyüsel Bazı Pratiklere Analitik Yaklaşım **Doç. Dr. Fidan Gasımova:** Folklor ve Halk Düşüncesi **El Sanatları Öğretmeni Zeynep Hanbay:** Son Yüz Yılda Adıyaman Kadın Saç Örgü ve Aksesuarları	**Oturum Başkanı:** Öğr. Gör. Dr. Tuğba Yılmaz **Doç. Dr. Ayça Akın, Dr. Hayriye Seda Sezgin, Dr. Öğr. Üy. Selçuk Alkan:** Fonksiyon Kavramının Tarihsel Gelişimi ve Fonksiyonel Düşünme Üzerine Bir İnceleme **Öğr. Gör. Ramazan Şeker:** Türkiye'de ve Dünyada Kripto Varlıkların Yasal Zemini **Öğr. Gör. Nurcan Yıldızoğlu, Doç. Dr. Altuğ Kasalı:**

	Dr. Şebnem Asadova: Halk Edebiyatında İki Kişilik Aile Modeli – Yaşlı Kadın ve Tek Evladı (Azerbaycan Masal Örnekleri Esasında)	Sağlık Çalışanları Arasındaki İletişime Mimari Perspektiften Bir Bakış **Öğr. Gör. Mehmet Eser, Doktora Öğrencisi Ayşe Gül Oral Alpay:** Göç ve Sosyal Hizmetler

25 EKİM ONLINE OTURUMLAR

	A SALONU	B SALONU	C SALONU
9.30-11.00	**Oturum Başkanı:** Dr. Öğr. Üyesi Sezer Yersüren **Doktora Öğrencisi Gülçin Sağır Keskin:** Türkiye'de Medyada Popülist Temsiller: Eğilimler ve Etkileri **Doktora Öğrencisi Arda Korkmaz:** İbrahim Alâettin Gövsa'nın Şiirlerinin Söylem Çözümlemesi **Dr. Öğr. Üyesi Üyesi Ali Ilgaz, Öğr. Gör. Özlem Yıldırım, Öğr. Gör. Oğuzhan Tınmaz:** Gastronomide Dijitalleşme ve Yapay Zekâ Uygulamaları: Doküman İncelemesi **Öğr. Gör. Dr. Sibel Barcın:** Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Yer Alan Yemek Kültürü **Dr. Öğr. Üyesi Burak Muhammet Gökler:** İstanbul Deniz Müzesi'ndeki Bir Grup Taş Eser	**Oturum Başkanı:** Dr. Öğr. Üyesi Nafiz Camgöz **Nermin Rzayeva:** Azade Rüstemova Araştırmalarında Nizami Gencevi Yaratıcılığı **Dr. Aysel Ahmedova:** Eski Uygur Çeviri Metinlerinin İsimleri: Orijinali Koruma ve Değiştirme Eğilimleri **Bilim Uzmanı Cansu Ayvacı:** Kıbrıs Türk Şiiri Bağlamında Vatan Teması **Dr. Öğr. Üyesi Nafiz Camgöz:** İşlevsel Kuram Bağlamında Taşkent Yöresi Türküleri	**Oturum Başkanı:** Doç. Dr. Aydın Ünal **Dr. Öğr. Üyesi Gizem Büyücek:** La Borda Kooperatif Konutu: Kent Merkezinde Alternatif Bir Konut Örneği **Yüksek Lisans Öğrencisi Berk Gülveren, Prof. Dr. Burçin Cem Arabacıoğlu:** İç Mimarlık Bölümünde Webar Destekli Malzeme Eğitimi: Etkileşimle Zenginleştirilmiş Nokta Detayları **Doç. Dr. Aydın Ünal:** Akıllı Turizm Konusunda YÖKTEZ'de Yayınlanmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi **Dr. Gülcan Uzun, Uzman Gerontolog Yusuf Salih Güllü:** Yaşlı Sağlığı Hizmetleri Pazarlamasındaki Etik Sorunlar ve Çözüm Önerileri

11.00-12.30	**Oturum Başkanı:** Dr. Öğr. Üyesi Nihan Ünal **Öğr. Gör. Aysel Kolçak Kavasoğulları:** Geleneksel Türk Evi İç Mekan Tasarımı Oluşumunda Etkili Olan Özellikler **Arş. Gör. Şüheda Kanat Terlemez, Prof. Dr. Dilek Akbulut:** Endüstriyel Tasarım Eğitiminde Doğal Afetlere Yönelik Yaklaşım **Doç. Dr. Ümit Ayata:** İç ve Dış Mekân Tasarımında Kullanılan Monkey Pod (Pithecellobium Saman (Jacq.) Benth.) Ahşabında Kendine Özgü Renginin Ağartma Uygulaması ile Değiştirilmesi **Yüksek Lisans Öğrencisi İlknur Arı, Prof. Dr. Figen Balo:** İç ve Dış Mekân Tasarımında Kullanılan Dekoratif Doğal Taşların Binanın Enerji Tüketimine Katkısının Değerlendirilmesi	**Oturum Başkanı:** Öğr. Gör. Asiye Görol **Dr. Öğr. Üyesi Bahar Yıldız:** Giysi Modasında Tipografinin Rolü ve Uygulamaları **Prof. Dr. Burcu Yılmaz, Tasarımcı Esra Özdemir, Tasarımcı Ecem Özüt:** Non-Denimde Yeni Bir Yaklaşım: Sürdürülebilir Boyanmış Tasarımlar **Y. Lisans Öğrencisi Hatice Nur Gezer, Dr. Öğr. Üyesi Derya Meriç:** TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Bir Proje Örneği "Kültürel ve Çevresel Sürdürülebilirlik Bağlamında Çarpana Dokumaların Araştırılması ve Özgün Uygulamalar" **Tasarımcı Rasim Çırak, Tasarımcı Veli Kaya, Tasarımcı Aslı Sevinç, Tasarımcı Aynur Şahin, Prof. Dr. Burcu Yılmaz:**	**Oturum Başkanı:** Öğr. Gör. Dr. Seda Turan **Dr. Öğr. Üyesi Nursen Geyik Değerli:** Giyimden Kimliğe Moda: Cinsiyet, Eşitlik ve Adalet **Doktora Öğrencisi Çağla Saydağ Karter:** Düzenden Düzensizliğe Doğru Zaman Aralığı **Arş. Gör. Tuba Şevgin:** Empresyonist Resimde Zaman Kavramı; Monet'in Rouen Katedrali Serisi **Öğr. Gör. Senem Özgirgin Vardar, Arş. Gör. Mert Selim Şen:** Gözetim Toplumu: "Gözetim Kapitalizmi", Büyük Veri ve İktidar İlişkilerinin Dönüşümü

		Tokat Yazmacılık Motif Mirasının Korunması İçin Modern Dokuma Kumaş Tasarımları	
13.30-15.00	**Oturum Başkanı:** Doç. Dr. Gökhan Akel **Doç. Dr. Gökhan Akel, Özlem Duman, Fatime Semiz, Ruveyda Kiriş, Nazlı Kurban:** Sosyal Medya Kullanımının Sosyal İşlevsellik Üzerine Etkisinin İncelenmesi **Doç. Dr. Özgür Kılınç, Doç. Dr. Sadık Çalışkan:** Dizilerde Ürün Yerleştirmeye Yönelik Bir Değerlendirme **Yüksek Lisans Öğrencisi Rabia Doğan, Yüksek Lisans Öğrencisi Gülin Usta, Yüksek Lisans Öğrencisi Sena Öz, Doç. Dr. Orkide Bakalım:** Grupla Psikolojik Danışmanın Duyguları Sözel Olarak İfade Etme Becerisi Üzerindeki Etkisi **Dr. Öğr. Üyesi Pınar Bacaksız:** E-Ticarette Çevresel Sürdürülebilirlik Anlayışı ve Yeşil Pazarlamanın Önemi **Yüksek Lisans Öğrencisi Cemal Kanca, Doç. Dr. Gülcan Şener:**	**Oturum Başkanı:** Dr. Öğr. Üyesi Çiçek Topçu **Doç. Dr. Serdar Odacı, Bilim Uzmanı Pınar Ak:** Ahmet Mithat Efendi'nin Taaffüf Romanında Evlilik Temi Etrafında Kadın-Erkek Rolleri **Arş. Gör. Yasemin Hekimoğlu, Dr. Öğr. Üyesi Türkan Nihan Hacıömeroğlu:** Türkiye'de Kadının Kamusal Mekânda Aktif Rol Aldığı Sürecin Edebiyat Bağlamında İncelenmesi **Filolog/İngilizce Öğretmeni Gülten Akgül:** Edebiyatın Kadın Sesleri: *Jane Eyre* ve *Sinekli Bakkal* Romanlarında Kadın Kimliği Ve Toplumsal Değişim **Arş. Gör. Dr. Sinem Çapar İleri:** Güzide Sabri Aygün'ün Romanlarında Kadının Durumu ve Yeri	**Oturum Başkanı:** Dr. Öğr. Üyesi Adile Bebek **Yüksek Lisans Öğrencisi Ceren Beyza Şafak, Yüksek Lisans Öğrencisi Beyza Beril Biçimli, Doç. Dr. Mine Muyan Yılık, Doç. Dr. Ahmet Çağlar Özdoğan:** Grupla Psikolojik Danışmanın Kişilerarası Duygu Düzenleme Becerisi Üzerindeki Etkisi **Yüksek Lisans Öğrencisi Esra Şahin, Doç. Dr. Selma Taşkesen:** Öğrencilerin Yeniden Yorumuyla Goya'nın 3 Mayıs Katliamı **Uzman Öğretmen Nur Taşçı:** Dil ve Konuşma Bozukluğu Yaşayan İlkokul Öğrencilerinin Sınıf İçi Durumu **Dr. Vusal Zulfugarov:** Doğa Bilimleri ile Sosyal ve Beşeri Bilimlerin Entegrasyonu

	Yapay Zeka Destekli Sürdürülebilir Reklam Oluşturmak		
15.00-16.30	**Oturum Başkanı:** Dr. Öğr. Üyesi Pelin Ügümü Aktaş **Doç. Dr. Sadık Çalışkan, Doç. Dr. Özgür Kılınç:** Stalklama Davranışlarında Narsistik Yansımalar: "Baby Reindeer" Dizi İncelemesi **Dr. Tuğba İbiş:** Kişilik Arketipleri Bağlamında Miss Dior Reklamındaki Yunan Mitolojisi Kadın Figürünün Göstergebilimsel Analizi **Arş. Gör. Cansel Arslan:** Film ve Toplum: Sosyal Psikoloji Kapsamında 12 Kızgın Adam **Doktora Öğrencisi Fulya Balkar:** Sinemanın Genişleyen Biçiminde Gerçeklik ve Deneyiminin Oluşumu	**Oturum Başkanı:** Öğr. Gör. Özlem Mecek Çevik **Doktora Öğrencisi Merim Rıspakova, Doktora Öğrencisi Muhsin Aygün:** Buket Uzuner'in "Toprak" Adlı Romanının Cümle Yapısı **Səbirə Müzəffər:** Cengiz Alioğlu'nun "Avand" Kitabındaki Avangard Jestler **Leyla Hasanzade**: Na Dohyang'ın Romanlarının Analizi **Dr. Nermin Cahangirova:** Ba Jin'in "Aile" Romanındaki Çin Gerçeği	**Oturum Başkanı:** Öğr. Gör. Dr. Arzu Kiyat **Bilim Uzmanı Sema Bayram:** Masal Kahramanının Gelişimi Açısından Kötülüğün Mitolojik ve Sembolik Boyutu **Öğr. Gör. Dr. Arzu Kiyat:** Beden Folkloru Bağlamında Kırgız Kültüründe Sakal Bırakma **Halk Bilimi Uzmanı Gizem Çelik:** Anadolu'da Bir Yıldırım/ Şimşek Hamisi: Gurgur/ Gürgür Baba **Doç. Dr. Meleyke Memmedova:** Azerbaycan ve Anadolu Türk Halk Kültüründe Beden Eğitimiyle İlgili Sportif Çocuk Oyunları

İÇİNDEKİLER

Meleyke MEMMEDOVA-*Azerbaycan ve Anadolu Türk Halk Kültüründe Beden Eğitimiyle İlgili Sportif Çocuk Oyunları*……..*21*

Harun AKÇAM-*İstanbul Meddah Hikâyelerinde Tipler*……..*30*

Salide ŞERİFOVA-*Abdurrahim Bey Hakverdiyev'in Gazeteciliği*……..*36*

Aysel AHMEDOVA-*Eski Uygur Çeviri Metinlerinin İsimleri: Orijinali Koruma ve Değiştirme Eğilimleri*……..*50*

Enfel DOĞAN-*Osmanlı Klasiklerinden Marifetname'nin Türk Dili ve Kültüründeki Yeri Üzerine*……..*55*

Nermin RZAYEVA- *Nizami Gencevi Yaratıcılığı Azade Rüstemova Araştırmalarında*…….*67*

Bahar CAN-*Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Beş Şehir Denemesine Göre Mekân Analizi*……..*72*

Vazifa İBRAHİMLİ-*Molla Nasreddin Hikayelerinde Fıkra Geleneği*.....*85*

Arzu KİYAT-*Beden Folkloru Bağlamında Kırgız Kültüründe Sakal Bırakma*……..*90*

Lale ALAKBAROVA-*Şehriyar'ın Eserlerinde Milli Ruh*……..*97*

Gizem ÇELİK-*Anadolu'da Bir Şimşek/Yıldırım Hamisi: Gurgur/Gürgür Baba*……..*108*

Latifa AHMADOVA-*Kurt Vonnegut'un "Titan'ın Sirenleri" Romanında Savaş Teması*…….*119*

Matanat KURBANOVA-*Azerbaycan'da Eğitim Bilimi Alanında ve Eğitim Yönetimi Dalında Doktora Tezlerinin İçerik Analizi (2014- 2024)*……..*124*

Gülten AKGÜL-*Edebiyatın Kadın Sesleri- Jane Eyre ve Sinekli Bakkal Romanlarında Kadın Kimliği ve Toplumsal Değişim*……..*132*

Səbirə MÜZƏFFƏR-*Cengiz Alioğlu'nun Avand Kitabındaki Avanqard Jestler*……..*143*

Ali KARAHAN-*Osmanlı Toplumunda Mefkud Olmak Üsküdar Örneği 1775-1800*……..*147*

Vusal ZULFUGAROV-*Doğa Bilimleri ile Sosyal ve Beşeri Bilimlerin Entegrasyonu*.....*161*

Alparslan SANTUR-*Anadolu'da Beslenme Etrafındaki Sempatik Büyüsel Bazı Pratiklere Analitik Yaklaşım*……..*168*

Ayşe AKMAN-*Antalya/Finike İlçesi/Gökbük Köyündeki Bazı Mevsimlik Törenlerdeki İnanç Motifleri Üzerine Bir Değerlendirme*……..*179*

Ilgın Yağmur EKER-*C. S. Lewisin Narnia Günlüklerinde Türkçenin Kullanımı*……..*187*

Ali Asker BAL-*Sanatın Ticarileştirilmesine Karşı, Paylaşımcı ve Eşitlikçi Bir Mecra Olarak "Posta Sanatı"……..195*

Oğuz ÖZYARAL- *Yemek ve Müzik / Duyma ve Tat Alma Duyuları Arasındaki İlişki……..205*

Mahmut DAVULCU-*Antalya'da Değirmen Kültürü ve Abdal Mûsâ'nın Solak Değirmeni..213*

Sema BAYRAM-*Masal Kahramanının Gelişimi Açısından Kötülüğün Mitolojik ve Sembolik Boyutu……..234*

Tuğba İBİŞ-*Kişilik Arketipleri Bağlamında Miss Dior Reklamındaki Yunan Mitolojisi Kadın Figürünün Göstergebilimsel Analizi……..247*

Arda KORKMAZ-*Çanakkale Savaşı'nın Söylemi: İbrahim Alâeddin Gövsa Örneği……264*

Cansu AYVACI-*Kıbrıs Türk Şiiri Bağlamında Vatan Teması……277*

Nacide ÖTER-*Ölümün Sanata Yansıması: Emile Zola'nın "Nasıl Ölünür?" Romanı Üzerine Bir İnceleme……288*

Jale GÜLGEN BÖRKLÜ-*Murat Gülsoy'un Ressam Vasıf'ın Gizli Aşklar Tarihi Romanında Sanat Meseleleri……292*

Nafiz CAMGÖZ-*İşlevsel Kuram Bağlamında Taşkent İlçesi Türküleri……304*

Gülden Esra AYDOĞDU-*Sultan III. Murad Divanında Güzellik Kavramı……312*

Gamze BULGAN DAL-*Dede Korkut Hikâyelerinde Kadına Bakış: Kadın Tipleri ve Rolleri……320*

İlknur ARI, Figen BALO-*İç ve Dış Mekân Tasarımında Kullanılan Dekoratif Doğal Taşların Binanın Enerji Tüketimine Katkısının Değerlendirilmesi……329*

Bahar YILDIZ-*Giysi Modasında Tipografinin Rolü ve Uygulamaları……339*

Mine AYDOĞAN-*Kostüm Tasarımı, Yüksek Moda (Haute Couture), Konfeksiyon/Hazır Giyim (Pret-A Porter) ve Terziliğin Karşılaştırılması……351*

Nursen GEYİK DEĞERLİ-*Giyimden Kimliğe Moda: Cinsiyet, Eşitlik ve Adalet……368*

Emre İDACITÜRK-*Futura ile Tipografinin Yenilikçi Yüzü: Paul Renner……381*

Ayşe Zümra KENDİR-*Sosyal Kimlikler Bağlamında Sanatın Hikâye Anlatma Gücü: Sanat Eserlerindeki Çokkültürlü Kimlik Anlatıları……389*

Nerma ZAİMOVİC -*Türkçe Öğrenirken Öğrencilerin Yazma Becerisinde Yaptığı Hatalar Üzerine Bir Çalışma……397*

Rasim ÇIRAK, Veli KAYA, Aslı SEVİNÇ, Aynur ŞAHİN, Burcu YILMAZ-*Tokat Yazmacılık Desen Mirasının Korunması İçin Modern Dokuma Kumaş Tasarımları……405*

Zeynep HANBAY–*Son Yüzyılda Adıyaman Kadın Saç Örgü ve Aksesuarları……412*

Aysel KOLÇAK KAVASOĞULLARI-*Geleneksel Türk Evi İç Mekân Tasarımı Oluşumunda Etkili Olan Özellikler……425*

Şüheda KANAT TERLEMEZ, Dilek AKBULUT-*Endüstriyel Tasarım Eğitiminde Doğal Afetlere Yönelik Yaklaşım……435*

Esra ÖZDEMİR, Ecem ÖZÜT, Burcu YILMAZ-*Non-denimde Yeni Bir Yaklaşım: Sürdürülebilir Boyanmış Tasarımlar……445*

Tutku Ceren AKÇAM-*Lif Sanatında Intarsia Uygulamalar: Örme Resimler……452*

Ümit AYATA-*İç ve Dış Mekân Tasarımında Kullanılan Monkey Pod Ahşabında Kendine Özgü Renginin Ağartma Uygulaması ile Değiştirilmesi……465*

Gizem BÜYÜCEK-*La Borda Kooperatif Konutu: Kent Merkezinde Alternatif Bir Konut Örneği……473*

Vuslat ERDEM KÜÇÜKŞAHİN, Murat ORAL-*Paris Meydanlarının Boşluk Kavramı Kapsamında Lynch Analiz Yöntemiyle İncelenmesi……482*

Ersin BERK-*2023'te Türkiye'de Spotify'da En Çok Dinlenen 10 Albüm Kapağının Fotoğrafik Bir Değerlendirmesi……497*

Burak Muhammet GÖKLER-*İstanbul Deniz Müzesi'ndeki Bir Grup Taş Eser……512*

Özlem BOSTANCI SEFA-*Kent Belleğinden Kaybolan Kültür Envanterine: Metin Bozok'un Duvar Panosu……530*

Nurcan YILDIZOĞLU, Altuğ KASALI-*Sağlık Çalışanları Arasındaki İletişime Mimari Perspektiften Bir Bakış……538*

Çağla SAYDAĞ KARTER-*Zaman ve Aralık Kavramlarının Çağdaş Resim Sanatında Ele Alınışına Dair Bir İnceleme……548*

Derya MERİÇ, Hatice Nur GEZER-*Tübitak 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Bir Proje Örneği "Kültürel ve Çevresel Sürdürülebilirlik Bağlamında Çarpana Dokumaların Araştırılması ve Özgün Uygulamalar"……578*

Gökhan AKEL, Güldane Şevval SEKMAN-*Dijital Platformlara İlişkin Hizmet Kalitesi: Netflix Üzerine Bir İnceleme……594*

Sadık ÇALIŞKAN, Özgür KILINÇ-*Stalklama Davranışlarında Narsistik Yansımalar: "Baby Reindeer" Dizi İncelemesi*……609

Songül Çilem KAYA- *Fine Dining Mobbing: "Hunger" Filminin Mutfak Çalışanlarının Maruz Kaldıkları Mobbing Bağlamında İncelenmesi*……617

Mert Selim ŞEN, Senem ÖZGİRGİN VARDAR-*Gözetim Toplumu: "Gözetim Kapitalizmi", Büyük Veri ve İktidar İlişkilerinin Dönüşümü*……631

Cansel ARSLAN-*Film ve Toplum Sosyal Psikoloji Kapsamında 12 Kızgın Adam*……647

Özgür KILINÇ, Sadık ÇALIŞKAN-*Dizilerde Ürün Yerleştirmeye Yönelik Bir Değerlendirme*……658

Gökhan AKEL, Özlem DUMAN, Fatime SEMİZ, Rüveyda KİRİŞ, Nazlı KURBAN-*Sosyal Medya Bağımlılığı: Sosyal Onay İhtiyacı, Sosyal Fobi ve Yalnızlık Üzerine Bir İnceleme*……667

Gevher Aslıhan ÖZHAN-*Heidegger Düşüncesinde Dasein'in Bir Fenomeni Olarak "Vicdan" Kavramı*……679

Fatma Nur ŞENGÜL, Kayhan BAYRAM-*Depremzede Perspektifinden Kahramanmaraş Depremi Algılar ve Anlamlandırmalar*……689

Aydın ÜNAL, Korkmaz Berker DEMİREL, Gamze AYDIN-*Akıllı Turizm Konusunda Yöktez'de Yayınlanmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi*……702

Orhan YILDIRIM-*Türkiye'de Sivil Toplumun Dünü ve Bugünü ve Yarını*……712

Nur TAŞÇI-*Dil ve Konuşma Bozukluğu Yaşayan İlkokul Öğrencilerinin Sınıf İçi Durumu*……721

Mehmet ESER, Ayşe Gül ORAL ALPAY- *Göç ve Sosyal Hizmetler*……725

Ceren ALBAYRAK, Prof. Dr. Damla BULUT- *Özel Eğitim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Müzik ve Oyun Dersinde Uyguladıkları Öğretim Yöntemlerinin İncelenmesi*……735

Ayhan Nuri YILMAZ, Ümit Ömer KILIÇ-*Türk Kamu Diplomasisi Kurumlarının Güneydoğu Asya'daki Etkinliklerinin Karşılaştırılması*……747

Seniha Nesibe BATU- *Çalışma Hayatındaki Çocuk ve Genç İşçilerin Sorunlarının Hukuki Boyutu*……762

Mısra ÇAKALOĞLU, Tolunay NEHİR-*Yenilenebilir Enerji Kaynaklarında Eşdeğer Birincil Enerji: Polinomsal Regresyon Analizi*……772

Zeynep IŞIK-*Finansal Krizlerin Erken Uyarı Sistemi ile Önlenmesine Yönelik Yapılan Çalışmaların Kavramsal Çerçevede İncelenmesi……781*

Pınar BACAKSIZ- *E-Ticarette Çevresel Sürdürülebilirlik Anlayışı ve Yeşil Pazarlamanın Önemi……..794*

Tuğba YILMAZ-*S&P500 ve Brent Ham Petrol Arasındaki İlişkinin İncelenmesi……803*

Ayça AKIN, Hayriye Seda SEZGİN, Selçuk ALKAN-*Fonksiyon Kavramının Evrimi Bilim Tarihinde Disiplinler Arası Bir Yolculuk……..819*

Osman SÜMER-*Yapay Zekâ Çağında Demokrasiyi Yeniden Düşünmek……827*

Ahmet Oğuz BACANAK-*Yabancı Unsurlu Mirasçılık Belgesinin Düzenlenmesinde Uygulanacak Hukuk Sorunu……..837*

Mithat Can KUNT-*Seri Üretimden Esnek Üretime Geçiş Süreci ve Japon Üretim Sistemleri……847*

Merve UZUN-*Küsuratlı Fiyatlandırmanın Tüketici Fiyat Algısına Etkisi……..857*

Berk GÜLVEREN, Prof. Dr. Burçin Cem ARABACIOĞLU-*İç Mimarlık Bölümünde WebAR Destekli Malzeme Eğitimi Etkileşimle Zenginleştirilmiş Nokta Detayları……..864*

Ramazan ŞEKER-*Kripto Varlıklara Yönelik Dünyada ve Türkiye'de Yer Alan Yasal Düzenlemeler……877*

KOSTÜM TASARIMI, YÜKSEK MODA (HAUTE COUTURE), KONFEKSİYONLAR/ HAZIR GİYİM (PRET-A PORTER) VE TERZİLİĞİN KARŞILAŞTIRILMASI

Mine AYDOĞAN

Öğr. Gör., Akdeniz Üniversitesi, Serik Gülsün Süleyman Süral MYO Tasarım Bölümü, Moda Tasarım Programı

Özet

İnsanın örtünme, korunma, giyinme, süslenme, statü sembolü olma, kendini veya anlatmak istediği hikâyeyi gösterme, aksesuarlarıyla birlikte sahneye koyma serüveniyle birlikte, hayatını idame ettirirken pek çok alanda kullandığı; kundaktan başlayarak, yaşamı sona erdiğinde de işlevi devam eden (kefen), teniyle bütünleşen, her an, her yerde gerekli olan sektör, "bez üretimi" yani tekstildir. Üretim teknolojileri ve kullanım alanlarına göre sınıflandırılan tüm tekstil yüzeyleri, kendi sınıflandırması altında da alt basamaklara ayrılmaktadır. Giysilerin (kadın/erkek/çocuk/iç-dış giyim, spor, günlük giyim, abiye, üniforma vb.) ve diğer tekstil mamulü ürünlerin (iç/dış mekân tekstilleri, mefruşat, teknik tekstiller vb.); dokuma, örme ve dokusuz yüzeylerin, farklı tekniklerle fabrikasyon üretimlerinin gerçekleştirildiği sanayi kolu, konfeksiyon ve onun yan kollarıdır.

Bu çalışmada, hazır giyim (pret-a porter) sektörü ile farklı şekillerde üretimi yapılan terzilik, kostüm tasarımı ve yüksek modanın (haute couture) karşılaştırması ele alınmıştır. Tekstil sektöründe konfeksiyonun da yerine değinilirken, nitel araştırma yöntemlerinden alan yazın taraması ile terzilik, kostüm, hazır giyim, yüksek modanın; tasarım, üretim, teknik (kalıp/dikiş tekniği vb.), uygulama, kullanım ve sürdürülebilirlik aşamalarındaki benzerlik ve farklılıkları, karşılaştırılarak ortaya konulmuştur.

Sonuç olarak; Türkiye'nin Akdeniz kıyısında bulunan ve ülkenin uluslararası turizm başkenti olan Antalya ve çevresindeki sahne sanatlarına bağlı kostüm ve aksesuar tasarımının ne denli önemli olduğu konusu üzerinde durulmuştur. Kentin ulusal ve uluslararası sanatsal ve kültürel alanlarında (festival, gösteri, animasyon, müzik, dans, fuar, karnaval vb.) eğitimli kostüm tasarımcısı eksikliğine değinilerek, bu bölgede yer alan üniversitelerde kostüm tasarımı bölüm veya programlarının yeniden açılması gerekliliğine yer verilmiştir. Atıl durumda olan Serik Çandır'daki Antalya Film Stüdyolarının (Çadnırwood) tekrar faaliyete geçmesi umuduna istinaden, burası için şimdiden kostüm tasarım elemanı yetiştirilmesi konusuna vurgu yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tekstil, Terzilik, Kostüm, Konfeksiyon, Hazır Giyim/Pret-a Porter, Yüksek Moda/Haute Couture.

COMPARISON OF COSTUME DESIGN, HAUTE COUTURE, GARMENT/PRET-A PORTER AND TAILORING

Abstract

Along with the adventure of covering, protecting, dressing, adorning, becoming a status symbol, showing oneself or the story one wants to tell, and putting it on stage with its accessories, it is used in many areas while living one's life; Starting from the swaddle, the sector that continues to function after the end of its life (shroud), integrates with the skin, and is necessary at all times, everywhere, is "cloth production", that is, textile. All textile surfaces, classified according to production technologies and usage areas, are also divided into sub-steps under their own classification. Along with clothing (women's/men's/children's/underwear-outerwear, sports, daily wear, evening dresses, uniforms, etc.), textile products produced with different techniques as woven, knitted and non-woven (indoor/outdoor

textiles, furnishings, technical textiles, etc.), the industry in which fabrication production is carried out is apparel and its sub-branches.

In this study, a comparison of the ready-to-wear (pret-a-porter) sector with tailoring, costume design and haute couture, which are produced in different ways, is discussed. While the place of apparel in the textile sector is also mentioned, the similarities and differences in the design, production, technique (pattern/sewing technique etc.), application, usage and sustainability stages of tailoring, costume, ready-to-wear, high fashion are compared and revealed with the literature review of qualitative research methods.

As a result; the importance of costume and accessory design related to performing arts in Antalya and its surroundings, which is located on the Mediterranean coast of Turkey and is the international tourism capital of the country, was emphasized. The lack of trained costume designers in the city's national and international artistic and cultural fields (festivals, shows, animation, music, dance, fairs, carnivals, etc.) was mentioned, and the necessity of reopening costume design departments or programs in universities located in this region was included. Based on the hope that the Antalya Film Studios (Çadnırwood) in Serik Çandır, which is idle, will be put into operation again, emphasis has already been placed on training costume design staff for this location.

Keywords: Textile, Tailoring, Costume, Garment, Pret-a Porter, Haute Cuture.

Giriş

Tekstil tekniği, insanlığın en eski uğraşlarından biri olup başlangıcı belirsizdir. (Tez, 2009: 21). Doğadaki kaynaklar kullanılarak, gruplar halinde göçebe şekilde avcılık ve toplayıcılıkla başlayan yaşam, zamanla tarım ve hayvancılıkla yerleşik hayata (tarım devrimi) geçiş yapmıştır. İnsanlığın, belki de en önemli ihtiyacı olan açlığını doyurmak üzere avladığı hayvanların postlarını, derilerini, kürklerini doğanın çetin hava koşullarından kendini korumak ve örtmek iç güdüsüyle en ilkel şekilde giysi vb. ürünler yapmaya başlaması; dokumadan ziyade 'biçki'nin ortaya çıkışının ayak sesleri olabilir. İlk insanların hayvan postlarını kokuşup çürüdüğü için tuz ve şap gibi minerallerle deri tabaklamayı keşfetmeleri; hayvan kemiklerinden, fil dişinden, kirpi dikenlerinden yaptıkları ilkel iğnelerle (Akbulut, 2014); bronzdan (maden devri) yaptıkları fibulalarla (çengelli iğne), hayvan postlarını/kürklerini birbirine tutturma şeklinde ortaya çıkardıkları basit giyim şekli dikişin, giyinmenin başlangıcı olduğu söylenebilir.

Şekil 1-2: Tarih öncesi ilk insanların yaşam betimlemeleri

İlk insanların 60 bin yıl önce yapıldığı belirlenen en eski kemik dikiş iğnesi, 2008'de Güney Afrika'daki Sibudu Mağarası'nda bulunmuştur (URL-1). Slovenya'da Potok Mağarası'nda bulunan kemikten yapılmış dikiş iğnesinin, 44 bin yıl önceye ait olduğu hesaplanmıştır. Rusya'nın güneyinde Kostenki'de 30 bin yıl önce yapılan bir fildişi dikiş iğnesi bulunmuştur. Fransa'da Courbet Mağarası'nda, 13 bin yıl önce kemikten yapılmış olan dikiş iğnelerine rastlanmıştır. Avrupa'da domuz kılından yapılmış dikiş iğnelerinin uzun süre kullanıldığı bilinmektedir (Akbulut, 2014, 1).

Şekil 3: Taş Devri'nden kalan kemik dikiş iğneleri (Fransa Toulouse Müzesi)

Şekil 4: Taş devrinden günümüze kalmış kemik iğne, taş kesiciler

Şekil 5: Son buzul çağından kalma gözlü iğneler. C: Gilligan vd., 2024.

Şekil 6: Fibula https://x.com/AktuelArkeoloji/status/798790554372820992

Tarih öncesi devirlerde; nüfusun az olduğu, üretimin henüz başlamadığı; insanların kişisel ihtiyaçlarını karşılamak için barınağında (mağarasında, ağaç kovuğunda), kendi el emeğiyle yapmaya çalıştığı eşyalarıyla; yerleşik hayata geçildiğinde başka bir boyut kazanmıştır. İlkel dönemlerde sepet örgüsünden esinlenilerek ortaya çıkan dokumacılık (Tez, 2009: 21) tarım devrimiyle, tekstil (bez) üretimi serüveni oluşmaya başlamıştır. 1298 yılında Avrupa'da elle çalışan iplik çıkrığının tanınması olayından, 1940'lara kadar devam eden süreçte pek çok dokuma ve örme tezgahlarının, iplik eğirme/bükme makinelerinin, zincir dikiş, uçan mekik, çırçır ve buhar makinesi gibi dokuma tekniğinde kullanılan makinelerin geliştirilmesindeki kilometre taşları (Tez, 2009) tekstil ve dokumanın kültürel tarihi açısından önemlidir. Dokumanın en önemli malzemesini oluşturan tekstil lifinin ilk kullanılışının, insanlığın ihtiyacına binaen ortaya çıktığı ve geçmiş tarih başlangıcının da insanlık tarihiyle birlikte düşünülebileceği var sayılmaktadır. Arkeolojik buluntular lif sanatlarının Avrasya kıtasında Üst Paleolitik dönemde bilindiğini ve Yeni Dünya'nın en eski sakinleriyle yayıldığını doğrudan kanıtlamaktadır (Broudy, 1979:156). Hayvansal ve bitkisel doğal liflerin ahşap malzemeden üretilen geleneksel aletlerle (çıkrık/kirmen/eğirmen/iğ/öreke) lif bükmeye, iplik eğirmeye başlaması ve zamanla dikey ve yatay el tezgâhlarını hayatına alması da giyimde kullanılacak dokuma bezin tarihsel sürecinin başlangıcı olması açısından önemlidir.

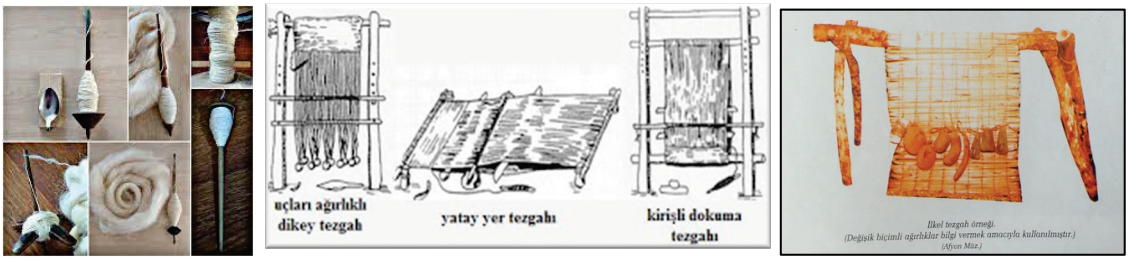

Şekil 7: Çıkrık/kirmen/eğirmen/iğ/öreke

Şekil 8: Dikey, Yatay ve Kirişli Dokuma tezgahları

Şekil 9: İlkel tezgah örneği, Afyon Müzesi, Türkoğlu, s.7

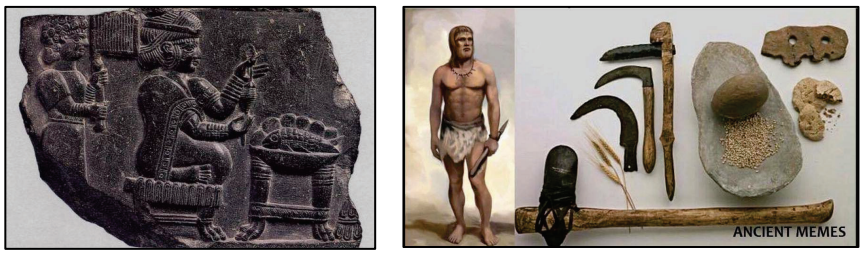

Şekil 10: Yün Eğirenler – MÖ.8.yy Elam Medeniyeti

Şekil 11: Homo sapiens düşünen insan ve alet Yapımı, https://bilimfili.com/homo-sapiens-alet-yapimi

Yerleşik hayatla nüfusun artması, evde ve elde yapılan ürünlerin yetmemesi, ihtiyaçların karşılanamaz oluşu; tarım devrimiyle birlikte insanoğluna ister istemez alet kullanmasını, aklını, zekâsını, el becerisini ortaya koyarak yeni keşifler yapmasını gerekli kılmıştır. Zamanla demir, çelik, metal, makine, kömür ve en önemlisi buhar makinesinin keşfiyle 1750–1850 İngiltere'sinde 19. yüzyıla dek devam eden Birinci Sanayi Devrimi (Endüstri 1.0), tekstil tarihi açısından çok önemlidir.

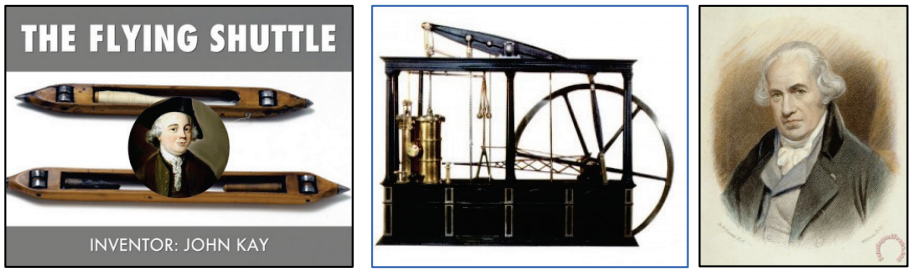

Şekil 12: John Kay (1704-1779) Seri atışlı mekik

https://www.haikudeck.com/flying-shuttle-uncategorized-presentation-fe0f970484

Şekil 13: Buhar Motoru, https://www.theglasgowstory.com/image/?inum=TGSB00331

Şekil 14: James Watt (1736-1819)

Bu devrimi başlatan en önemli etkenler; İngiltere'de nüfus artışı, yerli üretim sisteminin yetersiz kalması, evde geleneksel yöntemlerle yapılan iplik eğirme yöntemleri ve dokuma makinelerinin yerini mekanik tezgahlarla, iplik eğirme makinelerinin alması sayılabilir. Netice itibarı ile tekstil (bez), buhar makinesi (fabrikalarda/ulaşımda) ve demir üretimi Sanayi Devrimini tetikleyen en önemli üç unsur olmuştur. 18. yüzyılın sonlarında tekstilde yeni fabrika sisteminlerine yönelinmesi, özellikle pamuk üretimi ve John Kay'in seri atışlı mekik (Flying Shuttle) sistemini bulması (1733) dokumanın gelişimi açısından önemlidir. 1789-1799 Fransız İhtilali ve Yakın Çağın başlaması, modern ve kurumsallaşmış bir moda sistemiyle birlikte soylular, kraliyet mensupları ve elit tabaka gibi toplumsal sınıfların, üst düzey giyim tarzları arasındaki sosyal sınırların ortadan kalktığı, daha eşitlikçi bir moda anlayışının doğduğu bir devir olarak kabul edilmektedir. Modernliğin başlangıcı olarak kabul edilen buhar gücünün ortaya çıkmasıyla atölye ve fabrikalar çoğalmış, insan gücü daha fazla kullanılmaya başlamıştır. Bu devirlerde artan nüfus karşısında arz/talep meselesinde makineleşmeyle 'üretim bandı'(seri üretim) nın hayata geçtiği ikinci Sanayi Devrimi'ne paralel endüstri toplumlarının oluşmaya başlaması önemlidir.

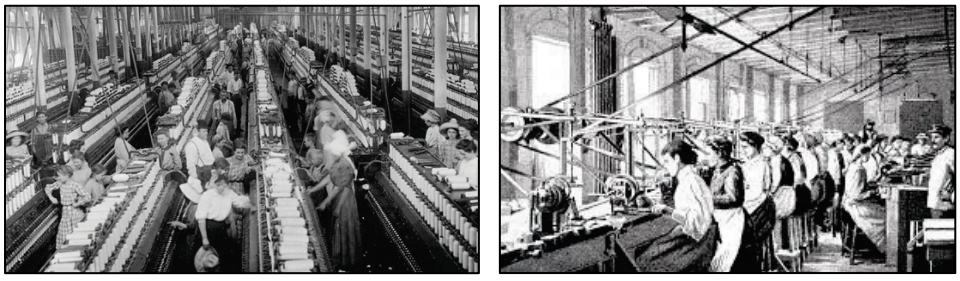

Şekil 15-16: https://sendika.org/2019/09/1768-1771-sanayi-devriminin-yukselisi-gerard-vindt-561314/

1. Terziliğin Ortaya Çıkışı, Genel Özellikleri

Sanayi devriminde geleneksel üretim tarzının değişmesi, sanat ve zanaatta da dönüşümlerin olmasına sebebiyet vermiştir. Gelenekselliğin yerini zamanla estetikten yoksun niteliksiz ürünler almış; makine endüstrisi, ticaret, konfeksiyon, elektrik/elektronik, mekanik cihazlar ve rekabet artmıştır. Tüm bu tarihsel süreçler içerisinde, tarih öncesi devirlerden başlayarak insanlığın en temel ihtiyaçlarından olan

vücudunu koruma/örtme eylemi ve bunu yaparken kullandığı materyalleri vücut şekline uyumlu hale getirmesiyle, terzilik mesleği ortaya çıkmıştır. Binlerce yıldır evrilerek günümüze dek süre gelen, beden ölçüsüne göre ısmarlama hazırlanan en eski giysi hazırlama şeklidir. Neolitik dönemde kölelerin yaptığı bir iş olarak görülen ve ilk defa erken dönem kent uygarlıklarında tapınaklara ait atölyelerde izlerine rastlanan terzilik, feodal dönemde geleneksel manada zanaata dönüşmüştür. Tarihte terzilerden söz eden en eski metin, M.Ö. 1760 civarında Babil Kralı Hammurabi'nin yasalarında karşımıza çıkmaktadır (Tosun, Yalvaç, 1989:210). Tarihsel dönemlerin kumaş dokuma sanatının gelişmesiyle usta çırak ilişkisiyle öğrenilebilen ve tamamıyle el becerisine, ince el işçiliğine, zanaatkarlığa dayanan terzilik, biçki/dikiş olarak da adlandırılmaktadır. Terzihaneler, kişiye özel giysilerin dikildiği yer olmasının yanı sıra giysi tadilatlarının, tamirlerinin, onarımlarının (Komandatura) yapıldığı yerlerdir. Terzilere, düzeltme terzisi anlamında Komandatura da denilebilir. Özel dikim evleri ve lüks markalar, gelinlik, smokin ve takım elbise gibi ayrı bir özen gerektiren mağazalar özel terzilerle çalışmaktadırlar. Bu mesleği geliştirmek için, bir terzinin yanında çırak/yamak olarak işe başlanması, sabır göstererek uzun süreler mesai yapılması gerekmektedir. Bunun dışında ülkemiz açısından, meslek liselerinin Giyim Teknolojileri bölümünden mezun olunması, gerekli kuramsal ve uygulamalı sınavlarda başarı göstererek Milli Eğitim Bakanlığı'nın (M.E.B.) verdiği Terzilik ustalık/kalfalık belgesinin alınması elzemdir. Terzi ile müşteri birebir diyalog halinde olduğundan güçlü insan ilişkileri gerektiren bir meslektir ve iletişim ve sosyal becerilerin, empati anlayışının, güven ve sadakat hususlarının geliştirilmesi terzilik mesleğinin ilerlemesi açısından önemli ve gereklidir.

Şekil 17: Atatürk'ün terzisi, Kordonciyan ailesinin 1. kuşak temsilcisi Levon Kordonciyan.

Şekil 18: Terzi prova alırken Şekil 19: Terzi araç gereçleri

1. Kostümün Ortaya Çıkışı, Genel Özellikleri

Kostüm de tıpkı terzilik gibi insanlık tarihinin çeşitli dönemlerinde farklı kültürler ve toplumlar tarafından giyilen giysilerin evrimini kapsamaktadır.Fransızca costume, bir topluluğa özgü giyim tarzı, resmi giysi anlamındadır. Fransızca ve İtalyancada costume adet, töre, adap, alışkanlık sözcüğünden alıntıdır. Latince' de consuetudo sözcüğünden evrilmiştir ve aynı anlama gelmektedir. Kostümler sadece vücudu kaplamak ve süslemek için kullanılmamış, aynı zamanda herhangi tarihsel dönemde kişilerin, toplumların kültürel kimliğini oluşturan sözsüz iletişim aracı olmuşlardır.

Şekil 20: https://co.pinterest.com/pin/4925880816808523/

Şekil 21: https://co.pinterest.com/pin/5629568278657903/

Şekil 22: Mermer Herkül Heykeli. Antik Roma. MS 68 – 98

Kostüm, bir bireyin veya grubun sınıfını, cinsiyetini, mesleğini, etnik kökenini, milliyetini, faaliyetini veya dönemini yansıtan kendine özgü giyim tarzıdır. İlk insanlar, hayatta kalmak için hayvan derilerini ve kürklerini kullanarak kendilerini soğuktan, sıcaktan ve diğer çevresel tehlikelerden korumanın yanında, doğadan elde ettikleri malzemeleri de kullanarak avlanma sırasında hayvanların yerine geçerek kendilerini gizlemek ve avlarına yaklaşmak için de kullanmışlardır. Önceleri yüzlerini boyama biçiminde geliştirdikleri eylem, zamanla yerini doğal malzemelerle yüzlerini örtme biçimine bırakmıştır. Yiyeceğin sağlanması, avın kolay yakalanabilmesi amacıyla kullanılan maskeler de kostümlerin önemli bir parçasıdır. Kostüm tarzı giysiler zaman içerisinde, dini ayinlerde ve toplumsal törenlerde de kullanılmaya başlanmıştır. İlk kostümlerin ortaya çıkışı, Antik Yunan dönemine kadar uzanır. Eğlence ve tiyatro tanrısı Dionysos'a adanan şenlikler, danslar, şarkılar ve maskeler bu dönemde önemli bir rol oynamıştır. Dionysos şenlikleri, özellikle MÖ 6. yüzyılda Atina'da düzenlenen Dionysia festivalleri, tiyatronun ve kostümlerin gelişiminde büyük etkisi olmuştur. Bu festivallerde, katılımcılar tanrılar, hayvanlar ve mitolojik yaratıklar gibi çeşitli karakterleri canlandırmak için kostümler ve maskeler kullanmışlardır. Ortaçağ ve Rönesans dönemlerinde ise dini piyesler ve mitolojik temalı oyunlar yaygınlaşmıştır. Bu dönemde, tiyatro performanslarında tanrılar, hayvanlar ve mitolojik yaratıklar gibi karakterleri canlandırmak için daha karmaşık ve detaylı kostümler kullanılmaya başlanmıştır. Bu süreç, kostüm tasarımının ve kullanımının tiyatro ve performans sanatlarının, tamamında (dans, opera, tiyatro, sinema vb.) önemli bir yer edinmesine yol açmıştır. Kimliği gizleme amaçlı yapılan kostüm ve maskeler aynı zamanda tarihsel süreç içinde büyü, korunma, korkutma, süslenme, gösteri ve karakter sergileme amaçlı da kullanılmıştır. Seyirci karşısına çıkacak bir kostümün sahne, dekor, ışık, aksesuar, ses ve sözle de ilişkili olduğu ve tüm bunların kostümü tamamlayan önemli ögeler olduğu unutulmamalıdır.

1.1. Antalya Bölgesinde Kostüm Tasarımcısı

Bu yayın; konfeksiyon, hazır giyim, terzilik, yüksek moda ve kostüm konularının karşılaştırmalarının yanı sıra; Türkiye'nin Akdeniz kıyısında bulunan ve ülkenin uluslararası turizm başkenti olan Antalya ve çevresinde Sahne Sanatları'na bağlı Kostüm ve Aksesuar tasarımında gerekli olan eğitimli Kostüm Tasarımı elemanı eksikliğine vurgu yapmak amacıyla da çalışılmıştır. 1998 yılında Antalya'nın Serik ilçesi Çandır Beldesi'nde dünyanın en ünlü film şirketlerinden olan Golden Horn ve Tekfen Holding tarafından o dönemin bütçesiyle maliyeti 17 milyon dolar civarında, dünyanın üçüncü Avrupa'nın ise en büyük stüdyosu olarak nitelendirilen (Golden Horn Genel Koordinatörü ABD'li Michael Tabori'nin söylemiyle), 120 dönüme yayılan film stüdyoları kurulmuştur. Serik ilçe merkezine 9, Antalya'ya 45 km. uzakta bulunan ve bölge halkı tarafından Çandırwood olarak adlandırılan film stüdyolarında 2000

yılında yayınlanan Arabian Nights/Binbir Gece filmi ile Cem Yılmaz'ın G.O.R.A. adlı sinema filmleri çekilmiştir (URL-8-9).

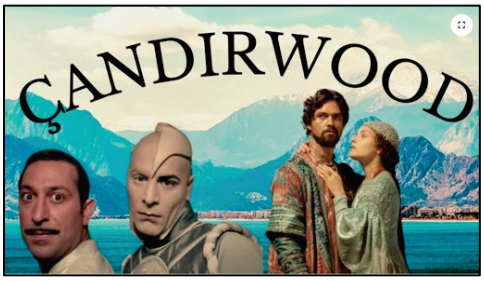

Şekil 23: Çandırwood afişi önünde Cem Yılmaz

Şekil 24: Antalya/Serik/Çandır'daki film platoları

Şekil 25: G.O.R.A. Film Afişi

Şekil 26: Arabian Nights/Binbir Gece filminden bir sahne

https://www.milliyet.com.tr/the-others/burasi-candirwood-5266022

Bu stüdyolara eleman yetiştirilmek üzere 2002 yılında Antalya'nın Serik ilçesinde Akdeniz Üniversitesi'ne bağlı Serik Meslek Yüksekokulu (şimdiki adıyla Akdeniz Üniversitesi Serik Gülsün-Süleyman Süral Meslek Yüksek Okulu) kurulmuştur. Yükseokulda Teknik Programlar Bölümüne bağlı Kostüm Tasarım Programı 2003-2004 eğitim öğretim yılında 20 kişilik kontenjanıyla eğitim öğretime başlamış, 7 sene yardımcı Kostüm Tasarımcısı yetiştirmiştir. Ancak 17.02.2010 tarihli Yüksek Öğretim Yönetim kararı ile Kostüm Tasarım Programı; Tasarım Bölümü'ne bağlı Moda Tasarımı Programı olarak değiştirilmiştir. Moda Tasarımı üzerine yeni ders programı ve müfredatıyla, 50 kişilik kontenjanıyla eğitimine halen devam etmektedir. Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde Sahne Dekorları ve Kostümü Bölümü açılmış, akademik yapılanması tamamlanmadığından henüz öğrenci almamıştır. Antalya ve bölgesinde yapılan ulusal/uluslararası sanatsal ve kültürel alanlarındaki festival, gösteri, animasyon, müzik, dans, fuar, karnaval vb. Alanlarda; oteller bölgesindeki turizm faaliyetleri çerçevesinde eğitimli Kostüm Tasarımcısı eksikliği devam etmektedir. Antalya ve ilçelerinde yer alan üniversitelerin Lisans veya Ön lisans eğitim veren Kostüm Tasarımı Bölüm (4 yıllık fakülte/Lisans) veya Programları'nın (2 Yıllık M.Y.O./Ön Lisans) yeniden açılması gerekliliğinin hatırlatılması, bu çalışmanın diğer bir konusudur. 1999 yılında hizmete açılan Çandır film stüdyoları bürokratik bazı nedenlerden ötürü (yurtdışından gelen yapımcılara vergi, stopaj, harç gibi indirimlerin yapılmaması sebebi vb.) uzun zamandır atıl durumdadır. Antalya Film Stüdyolarının (Çadnırwood) tekrar faaliyete geçirilmesi umuduna istinaden, bölgede şimdiden Kostüm Tasarım Elemanı yetiştirilmesi gerektiğinin altı çizilmek istenmiştir.

2. Dikiş Makinesinin İcadı, Hazır Giyim ve Konfeksiyon

Dünyanın ilk dikiş makinesi üreticisi unvanı, Fransız Barthelemy Thimonnier ye (1793-1857) aittir. 1841 yılında Thimonnier in 80 adet dikiş makinesi, Fransız ordusunun üniformalarını dikmede

kullanılmıştır (Tez, 2009, 122). Bu tarihten itibaren 150 sene boyunca yüzlerce dikiş makinesi patenti alınmıştır. Bayan Helen Augusta Blanchard'ın (1840-1922), patentini aldığı 28 ürünün 22'si dikiş makinesi üzerinedir (Tez, 2009, 124).

Şekil 27-28-29-30 : İlk dikiş makinesini bulan kişiler, isimleri ve dikiş makineleri

https://kulturveyasam.com/dikis-makinesi-tarihi/

Sanayi Devrimi; artan makineleşmeyle birlikte özellikle askeri üniforma talepleriyle başlamış, 19.yy da üretim yöntemlerinin gelişmesi ve dikiş makinelerinin daha seri, donanımlı hale getirilmesiyle birlikte bu gün pret-e porter denilen Hazır Giyim Sektörü başlamıştır. Giysi taleplerinin çoğalması, kadınların iş hayatında yer almaya başlaması ve ısmarlama giyim ücretlerinin artması sebebiyle hazır giyim üretimi giderek yaygınlaşmış, o dönemlerde ülkelerin sosyo ekonomik değişimlerine önemli derecede katkı sağlamaya başlamıştır.

Hazır giyim (Pret-a Porter), konfeksiyonun bir bölümüdür. Konfeksiyon (Conficere) bitirme/tamamlama anlamına gelen Fransızcadan gelmiş bir kelimedir. Giysilerin, Tekstil mamülü ev eşyalarının fabrikasyon olarak üretimi anlamına gelir (Lokmanoğlu, 1997: 1). Hazır giyim, istemli bir şekilde, verilen termine göre en kısa sürede, seri halde toplu çalışmayla yapılan giysi üretimidir. Kullanım alanları ve üretim teknolojilerine göre sınıflandırılan tüm tekstiller, kendi sınıflandırması altında da alt basamaklara ayrılmaktadır. Giysiyle birlikte (kadın/erkek/çocuk/iç-dış giyim, spor, günlük giyim, üniforma vb.) dokuma, örme ve dokusuz yüzeyler (Nonwoven) olarak farklı tekniklerle üretilen tekstil mamulü ürünlerinin (iç/dış mekân tekstilleri, mefruşat, teknik tekstiller vb.), fabrikasyon üretimlerinin gerçekleştirildiği sanayi, konfeksiyon ve onun kollarıdır. Giyimin yanında oldukça büyük bir sektörü teşkil eden yan sanayide (fermuar ve metalik aksesuarlar, düğme, kuş gözü ve stoperler, giysi içi elyafları, brode, astarlar, bağcık, kordon, biye ve garniler, dikiş iplikleri vb.) (Peker, 2011:75-78) oldukça önemli ve gereklidir.

Şekil 31: Entegre bir hazır giyim firmasında dikimhanede bant usulü çalışmadan görüntü

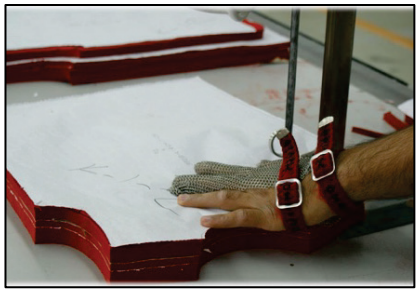

Şekil 32: Hazır giyim firmasında kesimhanede hızar kesim makinesi ve çelik eldivenle pastal kesimi

Şekil 33: Motorlu pastal kesim aleti

Hazır giyim, Fransızcada Pret-a Porter olarak da kullanılmaktadır. Bu terim 1940'lı yıllarda Fransa'da ortaya çıkmıştır (URL-5). Pret-a porter'ın tarihi, Paul Poiret ve Coco Chanel gibi tasarımcıların hazır giyimi tanıtarak moda endüstrisinde devrim yarattığı 20. yüzyılın başlarına kadar uzanmaktadır. Yves Saint Laurent ve Pierre Cardin gibi modayı demokratikleştiren ve kitlelere daha erişilebilir hale getiren tasarımcılar sayesinde pret-a porter'ın popülerlik kazanması 1950'ler ve 1960'lara kadar gerçekleşememiştir. Pret-a-porter, moda endüstrisinin tamamı üzerinde derin bir etki yaratarak trendleri şekillendirmiş ve tüketici davranışlarını birçok yönden etkilemiştir. Her sezon hazır giyim koleksiyonlarının tanıtılmasıyla hazır giyimin önde gelen markaları yol almaya başlamaktadır. Tasarımcıların gerek özgün tasarımları gerekse taklit üretimleri sezon trendlerini belirlemede oldukça önemlidir. Pret-a porter, tüketici davranışlarını şekillendirmede de önemli bir rol oynamıştır. Erişilebilirliği ve daha geniş fiyat aralığıyla, yüksek kaliteli, tasarımcı modasını daha geniş bir kitle için daha ulaşılabilir hale getirmiştir. Bu da tüketicilerin iyi hazırlanmış, trend kıyafetlere olan arzusunu artırmış ve pret-a porter koleksiyonlarına olan talebin artmasına yol açmıştır. Moda şovları, pret-a porter koleksiyonlarını sergilemek, ilgi yaratmak ve sektörün ve tüketicilerin dikkatini çekmek bu sektörün en önem verdiği konulardan birkaçıdır.

Teknik tekstiller olarak adlandırılan tekstil yüzey üretimlerinin bir kısmı, hazır giyim sektöründe de kullanıldığından üretim alanları konfeksiyondur. Hazır giyimin dışında teknik tekstil fabrikaları, dokusuz yüzey üretim tesisleri ve polimer ve elyaf üretim tesisleri, teknik tekstillerin bir kısmının üretimlerinin yapıldığı yerlerdir. Tekstil yüzeylerindeki bu üretimler yapılarına (ipliklerden/liflerden üretilenler), üretim teknolojilerine (dokuma, örme, dokusuz yüzeyler/nanwoven, kompozit, şerit/kordon, tafting ürünler) ve kullanım alanlarına göre sınıflandırılırlar. Tekstil yüzeylerinin kullanım alanlarına göre sınıflandırılması (Arslan, 2009: 18-19) şu şekildedir:

1. Zirai tekstiller (agrotech)

Tarım, bahçıvanlık, ormancılık ve su ürünlerinde kullanılan tekstiller

2. İnşaat tekstilleri (buildtech)

Bina ve inşaatlarda kullanılan tekstiller

3. Giyim teknik tekstilleri (clothtech)

Giysi ve ayakkabıların astar ve benzeri teknik bileşenleri

4. Jeoloji tekstiller (Jeotech)

Jeolojik tekstiller ile inşaat mühendisliği malzemeleri

5. Ev tekstilleri (hometech)

Mobilya, ev tekstili ve yer kaplamalarının teknik bileşenleri

6. Endüstriyel tekstiller (indutech)

Filtrasyon, nakil, temizleme vb. sanayi tipi uygulamalar için tekstiller

7. Tıbbi tekstiller (medrech)

Hijyenik ve tıbbi ürünler için tekstiller

8. Taşıt araçları için tekstiller (mobiltech)

Otomotiv, gemi, tren ve hava taşıtları için tekstiller

9. Ekolojik tekstiller (ekotech)

Çevre koruma amaçlı tekstiller

10. Ambalaj tekstilleri (packtech)

Ambalaj malzemeleri

11. Koruyucu tekstiller (protech)

Kişisel ve mülki koruma için tekstiller

12. Sportif tekstiller (sportech)

Spor ve serbest (gündelik) giysiler için tekstiller

Tekstil endüstrisindeki işletmeler büyüklük bakımından; atölyeler, küçük ve orta büyüklükteki ve fabrikasyon üretimi yapan işletmeler olarak da ayrıca sınıflandırılırlar.

3. Haute Couture'nın Ortaya Çıkışı

Tekstil ve Moda sektöründe 'Yüksek dikiş' veya 'yüksek moda' olarak tanımlanan bambaşka bir alan daha vardır. Fransızcada 'couture' kelimesi 'terzilik' 'haute' kelimesi de 'yüksek' anlamına gelen Haute Couture (yüksek terzilik) (URL-3). Gerçek bir tekstil ve moda tasarımcısının, belli bir temaya dayalı özgün tasarımı doğrultusunda ya da müşteri talebine yönelik, daha ziyade elit kesime hitap eden ısmarlama giyimdir. Hazır giyim ürünlerinden çok daha prestijli, en iyi kumaşların, yenilikçi dikiş tekniklerinin kullanıldığı, sürfilelerinin (temizleme dikişi), boncuk ve nakış işlemelerinin tamamının makine değil el işçiliğiyle yapıldığı, 24 karat altın vb. eşsiz materyallerle hazırlanan, gerçek dışı, hayali, üstün tasarımların çalışıldığı, moda dünyasında en üst düzeydeki elit tabakaya özel dikim giysileri ifade eden mülti milyar dolarlık paha biçilmez giysilerin tasarlandığı sektördür. Bu sektör, House Of Worth' kuran İngiliz moda tasarımcısı Charles Frederik Worth'un 1858'de Paris'te bu isimdeki ilk moda evini açmasıyla oluşmuştur. Birçok moda tarihçisi tarafından haute couture'un babası olarak kabul edilen bu kişi, Paris'in moda merkezi olmasına ve yükselmesine sebep olmuştur. Moda dünyasında devrim yaratan ilk tasarımcılardandır.

Şekil 34:-35: Charles Frederick Worth, Elbiseleri ve Moda evi M. Worth's Establıshment-Paris

(13 Ekim 1825 - 10 Mart 1895)

https://worthparis.com/pages/charles-fredrick-worth

1868'de Parisli modacıların 'Chambre Syndicale de la Couture Française' adı altında ortak olarak kurdukları dernek, yıllar içinde birkaç kez yeniden adlandırılmıştır. Derneğin amacı Fransız Haute Couture'un çıkarlarını, hedeflerini ve standartlarını dış dünyaya tanımlamak ve temsil etmektir. Haute Couture terimi 1945'ten beri Fransa'da yasal olarak korunmaktadır. Yalnızca günümüzün Fédération de la Haute Couture et de la Mode (FHCM) üyesi olan moda evlerinin Haute Couture koleksiyonları sunmasına ve bunları bu şekilde etiketlemesine izin verilmektedir (URL-2 :Rotary Dergisi Ocak 2021: 30-31).

Şekil 36: Ecole De La Chambre Syndicale

https://www.lefrancaisdesaffaires.fr/ecole-de-chambre-syndicale-de-couture/

Herhangi bir moda evi veya atölyede Haute Couture tasarımlar yapabilmek pek çok şarta bağlıdır. Günümüzde bu şartları taşımadığı halde tasarımlarını Haute Couture olarak nitelendiren pek çok kişi vardır. Yasal olarak, bir atölye sadece Fransız Endüstri Bakanlığı ve Federation Française de la Couture'ün sıkı şartlarına bağlı kalındığında kendisini Haute Couture olarak tanımlayabilmektedir. İlk şart, tasarımcının özel müşterisi olmalıdır ve sadece o kişiye özel giyisiler ve kişisel özel ürünler sunulmalıdır. Ayrıca Paris'te en az 20 tam zamanlı çalışandan oluşan atölyeye sahip olması gerekir. Bu atölye hem gündüz hem de akşam giyimi kapsayan yılda 2 kez, 6 ay aralıklarla (Ocak ve Temmuz) en az 50 adet parçadan oluşan bir koleksiyon sunmalıdır. Ayrıca Haute Couture atölyesinin görkemli giysilerinin ardında, kendilerini tek bir markaya adamış, Les Petites Mains (minik eller) olarak adlandırılan, büyük bir sabır, disiplin ve uyum içinde çalışabilen, el işçiliği başta olmak üzere birçok açıdan donanımlı ve yetenekli zanaatkarlardan oluşan bir ekibin olması gerekmektedir.

Paris'te resmi olarak 14 couture atölyesi bulunmaktadır ve bunlar, dünyadaki tek gerçek haute couture moda evleridir. Andeline Andre, Alexandre Vauthier, Alexis Mabille, Chanel, Christian Dior,

Franck Sorbier, Giambattista Valli, Givenchy, Jean Paul Gaultier, Julien Fournié, Maison Margiela, Maurizio Galante, Schiaparelli, Stéphane Rolland (URL-4).

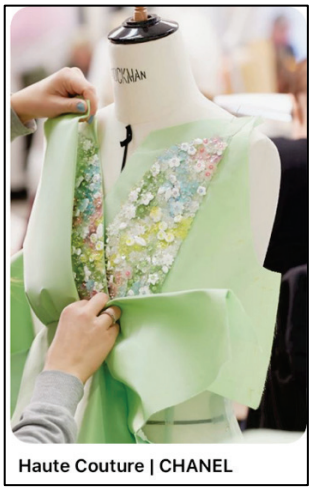

Şekil 37: Chanel Haute Couture/prova

Şekil 38: Christian Dior haute Couture, https://tr.pinterest.com/pin/377669118732613326/

Şekil 39: https://tr.pinterest.com/pin/10625749117927405/

Couture müşterileri, yıllar önceki Paris'in Avrupalı aristokratlarından farklı olarak daha genç ve coğrafi olarak daha çeşitlenmiştir. En bilinen müşterileri Birleşik Arap Emirlikleri, Kuveyt, Rusya, Çin, Kore ve Brezilya'dan oluşmaktadır.

Şekil 40: Charles James ball gowns photographed by Cecil Beaton in the salon of French & Co., New York, 1948.

https://dk.pinterest.com/pin/468233692495356647/

4. Hazır Giyim, Yüksek Moda, Terzilik ve Kostüm Karşılaştırması

Bu çalışmada, konfeksiyon sektöründe üretimi gerçekleştirilen hazır giyim (pret-a porter), endüstrisi ile bu sektörden çok farklı şekilde üretimleri yapılan terzilik, kostüm tasarımı, yüksek modanın (haute couture) üretim süreçleri (teknik, kalıp, dikiş, vb.), maliyetleri, kullanım amaçları, tasarım ve stil özellikleri, hitap ettikleri hedef kitleleri gibi pek çok kriter, aşağıdaki tablolarda karşılaştırma yapılarak anlatılmıştır. Tasarım, üretim, ve uygulama aşamalarındaki benzerlik ve farklılıklar aynı yatay satırda ortaya konulmuştur.

Tablodaki bilgiler, bu çalışmada kullanılan bilimsel kaynaklardan, tarafıma ait, 23 yıllık ders notlarımdan, piyasa tecrübelerimden, çeşitli dijital kaynaklardan (akademik makaleler, sektörel raporlar, internet siteleri vb.) referans alınarak yazılmıştır.

Tablo 1: Hazır Giyim (Pret-A Porter), Yüksek Moda (Haute Couture) Terzilik ve Kostüm Karşılaştırma

HAZIR GİYİM (PRET-A PORTER)	YÜKSEK MODA (HAUTE COUTURE)	TERZİLİK (ISMARLAMA GİYİM)	KOSTÜM (SAHNE/KARAKTER)
Sanayi Devrimi/19. yy ortaları, tüketici talebi, nüfusun artması, geleneksel ürünlerin yetmemesi, fabrikasyon üretimin başlaması..	Yüksek dikiş… 1858/Paris - Charles Frederick Worth, The Hause of Worth kurucusu, Haute Couture'un babası , moda dünyasında devrim yaratan tasarımcı.	Tarih öncesi ilk ihtiyaçlar, vücudu koruma/örtme eylemi , kullanılan hayvansal materyallerin vücut şekline uyumlu hale getirilmesi, ilkel iğnelerle tutturulması, terziliğin başlaması.	İlk insan, tehlikelerden korunma, avlanma, doğal malzemelerle kendini gizleme, avlarına yaklaşmak için yüzünü, bedenini hayvanlara benzetme iç güdüsü, Antik Çağ/Orta Çağ-MÖ.6.YY Eğlence tanrısı, Yunan şenlikleri, dans, maske, Ortaçağ/ Rönesans: Dini piyesler, tanrılar, hayvanlar, mitolojik yaratıklar..
Evrenseldir. Genel sipariş üzerine hazırlanır.	Kişiseldir. Özel kişilere göre tasarlanır. Her anlamda mükemmellik aranır.	Kişiseldir. Sipariş üzerine çalışılır. Özel dikim, özel giysilerdir.	Kültüreldir. Özel senaryo/hikaye üzerine çalışılır.
Toplumu oluşturan tüm kesimlere, bütçesi dahilinde herkese hitap eder.	Özel davet, kırmızı halı, moda haftaları gibi etkinlikleri takip eden yüksek profilli, çok zengin elit kesime hitap eder.	Günlük giyimden özel gün kıyafetlerine kadar geniş yelpazesi vardır. Bütçesi olanlara, özel giyinmeyi sevenlere hitap eder.	Sanatı, tiyatroyu, opera baleyi seven geniş kitlelere hitap eder. Sahne kostümleridir. karakter yansıtır.
Tüketim toplumu yaratır.	Sanat/tasarım/zanaatkarlığa dayanır. Alanında çok ustalaşmış kişiler tasarımcının ekibinde çalışır. Tüketime yöneliktir.	Zanaatkarlığa dayanır. Tüketime yöneliktir.	Sanat/tasarım/zanaatkarlığa dayanır.Sanatsal/kültürel/entellektüel toplum yaratır. Tüketim az da olsa vardır.
Kolay giyim şeklidir	Şık, zarif, çok farklı ve zor giyim şeklidir (yerine göre).	Şık ve zarif giyim şeklidir	Kostüm özelliğine göre zor giyimdir. Tasarımcı bunu düşünerek tasarlamalıdır.
Rahat/kısmen ucuz giysilerdir. Bütçesine göre her kesim alabilir.	Çok özel, çok yüksek maliyetli özel tasarımlardır.	Özel günlerde giyilen pahalı giysilerdir.	Sahnede giyilir. Giyen kişi maliyetini düşünmez, yapımcı/yönetmen düşünür.
Moda Eğilimleri, koleksiyonlar üzerine tasarlanır, çalışılır.	Kişiye özel her anlamda çok özel tasarımlar üzerine çalışılır.	Müşteri isteğine göre sıradanlıktan biraz uzak çalışılır.	Senaryo metnine, dönem hikayesine göre çalışılır.
Ürünler ortaklaşa (çok sayıda) çalışılarak bitirilir.	Tasarımlar ortaklaşa ekip işiyle (en az 20 kişiyle) çalışılarak bitirilir.	Ürün, bireysel çalışılarak bitirilir.	Ürünler/tasarımlar ekip işiyle çalışılarak bitirilir.
Seri üretim vardır. Bant usulü çalışılır. Çok sayıda, termin süresine göre üretilir.	Yavaş tasarım, sınırlı sayıda üretilir	Yavaş üretim, tek sayıda üretilir.	Yavaş üretilir. İstenilen sayıda termine göre üretilr
Hızlı modayı temsil eder	Yavaş modayı temsil eder ama…	Yavaş modayı temsil eder.	Yavaş/hızlı moda kaygısı yoktur.
Çok fazla atık bırakır. Çevreye zararı vardır.	Tasarımcı bilinçliyse Redesigne-Upcycle yapabilirse atık bırakmaz, çevreye zarar vermez. Aksi halde çevreye zararı vardır.	Terzi bilinçliyse atıkları değerlendirirebilirse atık bırakmaz. Çevreye zarar vermez. Aksi halde çevreye zararı vardır	Kostüm tasarımcısı bilinçliyse atık malzemeler değerlendirilirse atık bırakmaz, çevreye zarar vermez.
Mağazalara, tüketicilere gider.	Müşteriye teslim edilir.	Müşteriye teslim edilir.	Depolarda kostüm atölyelerinde yeniden kullanılmak üzere saklanır.
Tasarımcılar koleksiyonlarını müşterilere sunmak ve sipariş almak için defile platformlarında yer alırlar.	Haute Couture olabilmek için 6 kez Paris moda haftasındaki defilelerde yer almış olmak gerekiyor.	Terzilikte koleksiyon sunumu vb. yoktur.	Kostümler hazırlanırken kulis, ışık, dekor, sahne, müzik, efekt, aksesuar, butaforlar, giydiriciler, kostüm küratörleri vardır ve önemlidir.
Makine işçiliği ile son ütücülerin de yoğun çalıştığı ütü paket ambalaj alanında kalifiye elemanlar önemli ve gereklidir.	El işçiliği/Yüksek dikiş,-kusursuz, şık, zarif, eşsiz dikiş önemli ve gereklidir.	Kusursuz el ve makine dikiş bilgisi ile iyi bir ütücü olması yeterlidir.	Dikiş bilgisi çok iyi olan sahne terzilerinin bulunduğu atölye yeterlidir.

Tablo 2: Hazır Giyim (Pret-A Porter), Yüksek Moda (Haute Couture) Terzilik ve Kostüm Karşılaştırma

HAZIR GİYİM (PRET-A PORTER)	YÜKSEK MODA (HAUTE COUTURE)	TERZİLİK (ISMARLAMA GİYİM)	KOSTÜM (SAHNE/KARAKTER)
Çok yoğun emek, yoğun insan iş gücü ve fazla mesai gerektiren, stresli ortamlarda yapılan toplu giysi üretimidir.	Yoğun el işçiliği ile el dikiş tekniklerine hakim olmayı gerektirir. Fazla mesai ama rahat çalışma ortamları vardır.	Yoğun el emeği ve usta dikiş tekniği bilgisi ister. Çok fazla stres gerektirmeyen ortamlardır.	Yoğun el emeği, tasarım ve uygulamada dikkat ister. Ekip çalışması gerektirir. Ekibe göre biraz stresli ortamlardır.
Müşteri Temsilcisi/Stilistler çalışır.	Yüksek Moda Tasarımcısı, lüks terziler ve ekipleri çalışır.	Alanında usta terziler çalışırlar.	Kostüm Tasarımcısı ve ekibi çalışır.
Müşteri siparişinin yanında Tasarım/kreasyon olabilir.	Tasarımlar özgün ve yenilikçi, farklı, uç olmalıdır. Ayrıcalık ve lüksün simgesidir.	Müşterinin talebine göre çalışılır.	Senaryonun hikayesine, dönem gereklerine göre çalışılır.
Seri halde, kısa sürede çok hızlı ve fazla üretim yapılır.	Tek parça, çok uzun sürede çok az kişiye özel giysiler tasarlanır.	Tek parça, uzun sürede çok az giyim üretilir.	Parça sayısı hikayeye göre değişen, gösteri gününe yetişen kostümler hazırlanır.
Satılabilir/pazarlanabilir ürünlerdir.	Koleksiyon üzerinden az sayıda satılabilir.	Satılamaz/pazarlanamaz.	Satılamaz/pazarlanamaz.
Sipariş öncesi, üretim, pazarlama süreçlerinde tedarik zinciri çok fazla işler. Bu da çevreye, doğaya sera gazı salınımın, su ve enerji tüketimine çok fazla olumsuz etki yaratır.	Sipariş öncesi, üretim, pazarlama süreçlerinde tedarik zinciri çok fazla değildir. Çevreye, doğaya sera gazı salınımına, su ve enerji tüketimine olumsuz etkileri az da olsa vardır.	Sipariş öncesi ve üretim, süreçlerinde tedarik zinciri yok denecek kadar azdır. Çevreye, doğaya, sera gazı salınımına, su ve elektrik enerji tüketimine etkisi azdır.	Sipariş öncesi, üretim, kullanım süreçlerinde tedarik zinciri işler. çevreye, doğaya sera gazı salınımında olumsuz etkisi çok fazla yoktur.
Dokuma/örme/deri kumaş kullanılır. Metrelerce dokunur, örülür, metraj baskı kumaşlar, Top kumaşlar, ribana, biye vb. tamamlayıcı garniler kullanılır.	Özel/unik çok pahalı kumaşlar, yüksek kaliteli malzemeler kullanılır. Özel işlemeli, el boyamalı, el nakışlı, özel örgü vb. kupon kumaşlarla çalışılır.	Müşteri isteğine göre hazır satılan kumaşlardan çalışılır. Özel kumaş nadiren yapılabilir. Çok az kupon kumaş kullanılır.	Kostüm özelliğine göre her türlü malzeme, kumaş vb. kullanılır. Top kumaş, kupon kumaş kullanılabilir.
Yan sanayiye çok fazla katkı sağlar (Fermuar, düğme, metal aksesuarlar vb.)	Yan sanayiden öte giysiye uygun tamamlayıcı yan ürünler özel üretilir.	Yan sanayiye çok fazla katkısı yok. (Çok az üretim olduğu için)	Yan sanayiye az katkı sağlar.
İhracat olanakları vardır.	İhracat yapılmaz.	İhracat yapılmaz.	İhracat yapılmaz.
Tüketiciler etik ve sürdürülebilir uygulamalar konusunda bilinçlendikçe hazır giyim sektörü de kendini ona göre değiştirmeye gayret edecektir.	Haute Couture müşterisinin etik ve sürdürülebilir tekstil konularıyla ilgisi olup olmadığı tartışılır.	Terzi müşterisinin etik ve sürdürülebilir tekstil konularıyla ilgisi olabilir (olmaya da bilir).	Kostüm tasarımında tekstilde etik ve sürdürülebilir uygulamalar konusu pek düşünülmez.
3D baskı, sanal gerçeklik ve yapay zeka destekli tasarım araçları gibi teknolojik yenilikler, hazır giyim koleksiyonlarının yaratılma ve üretilme biçiminde devrim yaratma potansiyeline sahiptir	3D baskı, sanal gerçeklik ve yapay zeka destekli tasarım araçları gibi teknolojik yenilikler, haute couture koleksiyonlarının yaratılma ve üretilme biçiminde devrim yaratma potansiyeline sahiptir	3D baskı, sanal gerçeklik ve yapay zeka destekli tasarım araçları gibi teknolojik yenilikler, terzilerin alanına pek girmez	3D baskı, sanal gerçeklik ve yapay zeka destekli tasarım araçları gibi teknolojik yenilikler, kostüm tasarımlarının yaratılma ve üretilme biçiminde potansiyel vardır.
Tasarımcılar çevre dostu malzemeleri araştırıyor, sorumlu üretim süreçleri uyguluyor ve yeniden kullanımı ve geri dönüşümü teşvik eden dairesel moda konseptlerini benimsiyor.	Tasarımcıların çevre dostu malzemeleri araştırıp, sorumlu üretim süreçleri uygulaması haute couture için çok çok nadiren geçerli olabilir.	Çevre dostu malzemeleri araştırıp, sorumlu üretim süreçleri uygulaması terzilikte geçerli değildir.	Çevre dostu malzemeleri araştırıp, sorumlu üretim süreçleri uygulaması kostüm tasarımında geçerli değildir.
Hazır giyim sektöründeki kişilere adil ve güvenli çalışma koşulları sağlanması ve bunun garanti altına alınması henüz yeterince gerçekleştirilememiştir.	Haute Couture sektöründeki kişilere adil ve güvenli çalışma koşulları sağlanması ve bunun garanti altına alınması her zaman sağlanmıştır.	Terzilikte terzi dışında çalışan bir kişi ya vardır ya da yoktur. Dolayısıyla böyle bir konu söz konusu değildir.	Kostüm sektöründeki kişilerin adil ve güvenli çalışma koşulları genel anlamda sağlandığı yerler olduğu kadar aksi durumlar da söz konusu olabilir.
Müşteri, model bulma, kumaş seçme, giysiyi kime ve nasıl diktireceğine karar verme problemlerini yaşamaksızın beğendiği giysiyi üretimini beklemeden hemen giyme zevki ve rahatlığı yaşatmaktadır.	Müşteri tasarımcısını seçerek belirlediği için güveni tamdır. Hayalindekini tarif etmesi yeterlidir. Tasarımcı üzerine çok daha fazlasını katarak ortaya çıkardığı ürünle gurur duyabilir.	Terzilik, seri üretim ve hazır giyim sektörlerinin yaygınlaşmasıyla eski önemini yitirmiş olsa da, hala özel dikim ve tadilat işleri için tercih edilmektedir.	Senaryoda ya da oyun metninde hangi dönem, hangi karakter, hangi giysi olması gerekiyorsa dikilir ve sahneye konulur.
Çalışan kesime ekonomik kazanç ve kolaylık sağlayan, evrensel ve toplumsal bir giyim tarzıdır.	Son derece kişisel bir giyim tarzıdır.	Kişisel bir giyim tarzıdır.	Kollektif çalışılan ve kollektif giyilen bir giyim tarzıdır.

Tablo 3: Hazır Giyim (Pret-A Porter), Yüksek Moda (Haute Couture) Terzilik ve Kostüm Karşılaştırma

HAZIR GİYİM (PRET-A PORTER)	YÜKSEK MODA (HAUTE COUTURE)	TERZİLİK (ISMARLAMA GİYİM)	KOSTÜM (SAHNE/KARAKTER)
Aksesuar ve yan ürünleri standarttır.	Aksesuar ve yan ürünleri çok özeldir.	Aksesuar ve yan ürünleri özeldir.	Aksesuar ve yan ürünleri kostümlere uygun özeldir.
Makine bilmek yeterlidir. Departman ve bant şeflerinin gözetiminde dikilir.	Tasarım ve çok iyi teknik ustalık ister. Her çalışan kendi işinden sorumludur.	Çok iyi dikiş tekniği ustalığı ister.	Çok iyi dikiş tekniği ustalığı ister
Provasız çalışılır.	Deneme seansları vardır. Provalı çalışılır.	Provalı çalışılır.	Provalı çalışılır.
İmalat öncesi mutlaka bedenli ön numuneler dikilir.	Giysinin üç boyutlu prototipi çalışılabilir.	Ön numune dikilmez. Direk dikime geçilir.	Nadiren ön numune dikilebilir. Çoğunlukla direk dikişe geçilir.
Genel olarak elle ve bilgisayar sistemli kalıp çıkarma programları kullanılır.	Çok farklı elle kalıp hazırlama teknikleri (drapaj vb.) ile kumaş hazırlığında tekstil manipülasyonları kullanılır.	Klasik yöntem elle hazırlanan kalıp çıkarma yöntemleri kullanılır.	Klasik yöntem elle hazırlanan kalıp çıkarma yöntemleri kullanılır.
Kalıplarda ülkelere göre standart beden ölçüleri vardır.	Kalıplarda standart ölçü yoktur. Giyecek kişinin beden ölçülerine göre özel kalıp hazırlanır.	Kalıplarda standart ölçü yoktur. Kişinin beden ölçüsüne göre kalıp hazırlanır.	Kalıplarda standart ölçü yoktur. Kostümü giyecek kişilere özgü kalıplar hazırlanır.
Beden serileme-Asorti-vardır. (XS-S-M-L-XL-XXL-XXXL)	Beden serileme yoktur.	Beden serileme yoktur.	Beden serileme yoktur. Toplu dikimlerde nadiren olabilir.
Kalıplar dikiş paysız hazırlanır. Dikiş payı kalıbın içinde verilir.	Kalıplar dikiş paylı hazırlanır (provaya hazırlık için)	Kalıplar dikiş paylı hazırlanır (provaya hazırlık için).	Kalıplar dikiş paylı hazırlanır (provaya hazırlık için).
Toplu kesim için pastal atılır. Makineyle (hızar) kesim yapılır.	Özel makaslarla el l kesimi yapılır.	Normal makaslarla el kesimi yapılır.	El kesimi yapılır. Sayılı kostümlerde nadiren el motoruyla da kesim yapılabilir.
Dinamik bir sektördür. Bant usulü çalışılır. Her departmanda ayrı bant sistemi kurulmuştur. Dikimhane, ütü paket, ambalaj departmanlarında özel bant usulü düzenekler vardır.	En az 20 tam zamanlı çalışandan oluşan atölye olması gerekir. bir atölye gündüz/akşam giyimi kapsayan yılda 2 kez, 6 ay aralıklarla (Ocak/Temmuz) en az 50 adet parçalık koleksiyon sunmalıdır.	Küçük, tek kişilik bir terzihane yeterlidir. Usta çırak ilişkisi olması gerekliliğinden usta terzinin yanında çırak da olabilir.	Gerekli dikiş makinelerinin olduğu kostüm atölyeleri. Fason olduğu kadar devlete bağlı tiyatro ya da opera balelerin kendi bünyelerinde Dekor kostüm ve kukla atölyeleri de yer almaktadır.
Satıldıktan sonra gerektiğinde birkaç küçük rötuşla müşteri bedenine göre ayarlanabilir.	Kişiye özel tasarlandığından düzeltme yapılmaz. Show/defilede müşteri beğenerek almışsa o müşterinin beden ölçüsüne göre ayarlanabilir (çok nadir).	Kişiye özel dikildiğinden düzeltme yapılmaz.	Oyuncuların bedeni ölçülerine göre dikildiğinden tekrar ayarlama yapılmaz. (Bazı durumlarda o kostümü daha önce başka bir oyuncu giymişse yeni giyecek kişinin bedenine göre yeniden ayarlanabilir).
Temadan çıkış-tasarım/çizim-numune dikim-Müşteriye sunum- okey verilirse imalata giriş- kalıp serileme-kesim-tasnif-baskı/nakış-tasnif-dikim-kalite kontrol-ütü-paket ambalaj-yükleme (sıralama değişkenlik gösterebilir)	Tasarım/çizim-malzeme-müşteriye sunum- okey verilirse-ölçü-kalıp kupon kumaş hazırlığı (nakış, boncuk işleme, boyama vb.)-provaya hazırlık-prova-dikim-prova-kontrol-ütü-teslim (malzemeden de tasarıma gidilebilir)	Sipariş-malzeme-ölçü-kalıp-kesim-prova-süsleme-dikim-prova-kontrol-ütü-teslim.	Senaryo okuma-araştırma-tasarım/çizim (aksesuarlar dahil)yönetmen yapımcı okey verirse-malzeme-ölçü-kalıp-kesim-provaya hazırlık-süsleme vb.-prova-dikim-prova-kontrol-ütü-teslim.
Sipariş sonrası sipariş adetine göre imalat süresi çok uzun sürebilir ancak hiçbir ürün Haute Couture değildir. Hazır giyimde ürünler tamamen tüketim piyasası için üretilir.	Giyilebilir Sanat/Wearable Art ürünlerdir. Eşsiz sanat eseri giysiler olması için, bir giysinin ya da parçanın her detayı için aylarca çalışılabilir.	Giysiler birkaç haftada bazen bir iki ay sürede bitirilebilir. Sanatsal değeri olan giysi çok ender çalışılabilir ancak Haute Couture giysiler gibi değildir.	Kostüm dikim süreleri kostümlerin detaylarına ve aksesuar parçalarına göre aylarca sürebilir. Bir kısım Kostüm Tasarımları da tam anlamıyla olmasa da Haute Couture olarak düşünülebilir.
Yüzlerce, binlerce kişi çalıştırılır.	En az 20 kişi çalışıyor olmalıdır. Ancak bu çalışanlar bant usulü şeklinde çalışmazlar.	Tek kişi ve çok nadiren bir tane yardımcı eleman çalışır.	Dönem ve karakter kostüm dikim ve aksesuar atölyelerinde yeteri kadar eleman çalıştırılır. Hazır giyim sektöründeki gibi değildir. Yüksek moda gibi olmasa da bazı kostümler çok detaylı çalışılabilir.
Fason vardır. Firmada yeterince yoksa kesim, dikim, pano baskı, nakış, yıkama, ütü paket fason olabilir.	Fason yoktur. Usta terziler, usta zanaatkarlar ürün bitene dek gece gündüz titizlikle çalışırlar.	Fason yoktur.	Nadir olarak aynı kostümlerin adet çokluğunda, atölyeler yetmediğinde fason olabilir.

Sonuç ve Değerlendirme

- Bu çalışmada hazır giyim/konfeksiyon, terzilik, yüksek moda ve kostüm tasarımı karşılaştırma yapılarak açıklanmıştır. Bu kavramların nasıl, nerede ve ne şekilde ortaya çıktığı konularına değinilmiştir.
- Konfeksiyon sektöründe hazır giyim (pret-a porter), endüstrisi ile terzilik, kostüm tasarımı, yüksek modanın (haute couture) üretim süreçleri, maliyetleri, kullanım amaçları, tasarım ve stil özellikleri, hitap ettikleri hedef kitleleri, teknik, kalıp, dikiş, süsleme vb. özellikleri daha iyi anlaşılması açısından, tablo şeklinde sunulmuştur
- Türkiye'nin Akdeniz kıyısında bulunan ve ülkenin uluslararası turizm başkenti olan Antalya ve çevresindeki Sahne Sanatları'na bağlı Kostüm Tasarımı eğitimi konusu üzerinde durulmuştur.
- Kentin ulusal ve uluslararası sanatsal ve kültürel alanlarındaki festival, gösteri, animasyon, müzik, dans, fuar, karnaval vb. alanlarında eğitimli Kostüm Tasarımcısı eksikliğine değinilerek, bu bölgede yer alan üniversitelerde Kostüm Tasarımı Bölüm veya Programları'nın yeniden açılması gerekliliğine yer verilmiştir.
- Bu bölgede ulusal ve uluslararası sanatsal ve kültürel alanlarında eğitimli kostüm, kukla, animasyon ve maske tasarımcılarına her zaman ihtiyaç olduğu düşünülmektedir.
- Bu bölgedeki üniversitelerin kostüm tasarımı eğitimi vermeleri neticesinde; Antalya'daki Kültür Bakanlığı Devlet Opera ve Bale Müdürlükleri'ne bağlı kostüm atölyelerinde, Devlet Tiyatroları, Şehir Tiyatroları, Belediye Tiyatrolarındaki kostüm atölyelerinde, özel tiyatroların, sinema ve özel televizyon kurumlarının kostüm atölyelerinde kadrolu olarak çalışabilmelerinin yanında Antalya ve çevresinde yer alan otellerin animasyon, dans ve karnaval gösterilerinde, fuar tanıtımlarında da kostüm tasarımcısı ve uygulayıcısı olarak çalışabilecekleri düşünülmektedir.
- Uzun zamandır atıl durumda olan Serik Çandır'daki Antalya Film Stüdyolarının (Çadnırwood) tekrar faaliyete geçmesi umuduna istinaden, burası için de şimdiden Kostüm Tasarım Elemanı yetiştirilmesi konusuna da vurgu yapılmıştır.
- Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde açılmış ancak akademik yapılanması tamamlanmadığından öğrenci alamayan Sahne Dekorları ve Kostümü Bölümü'nün en kısa zamanda faaliyete geçmesi; Antalya ilçelerinde eğitim veren Ön lisans programlarıyla, 2015'de Antalya Kültür ve Eğitim Vakfı tarafından kurulmuş Belek Üniversitesi bünyesinde de Kostüm Tasarımı Bölüm veya Programı kurulmasının gündeme gelmesi umut edilmiştir.

Kaynaklar

Arslan, K. (2009). Teknik Tekstiller/Genel ve Güncel Bilgiler. İstanbul: MÜSİAD Araştırma Raporları: İstanbul

Aydoğan, M. (2018). Temel Sanat Eğitimi/Tekstil ve Moda Tasarımı. İstanbul: Adeon Yayıncılık.

Broudy, E. (1979). The Book of Looms - A History of the Handloom from Ancient Times to the Present. Providence, RI: Brown Univ. Press.

Lokmanoğlu, P. (1997). Hazır Giyim ve Konfeksiyon Makinaları. Ankara: Bizim Büro Basımevi, 7.Baskı.

Peker, E. H. (2011). Tekstilcinin El Kitabı. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım

Tez, Z. (2009). Tekstil ve Giyim Kuşam Sanatının Kültürel Tarihi. İstanbul: Ayhan Matbaası

Tosun, M. Yalvaç, K. (1989). Sümer, Babil, Assur Kanunları ve Ammi-Şaduqa Fermanı,

Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, s. 210.

Türkoğlu, S. (2002). Tarih Boyunca Anadoluda Giyim Kuşam, İstanbul:Atılım Kağıt Ürünleri ve Basım San. A.Ş.

URL-1: Akbulut, U. ODTÜ Kimya Bölümü, https://www.uralakbulut.com.tr/wp-content/uploads/2014/10/DİKİŞ-DİKMEK-60-BİN-YIL-ÖNCE-GELİŞTİ-6-EKİM-2014.pdf adresinden 18.11.2024 tarihinde alınmıştır.

URL-2: Dilek Hanif İle Moda, 30 Rotary Dergisi Ocak 2021

https://rotarydergisi.com.tr/images2/img/23236/File/Ocak%2021/Moda.pdf

adresinden 19.11.2024 tarihinde alınmıştır.

URL-3: https://www.lofficiel.com.tr/moda/baslangictan-gunumuze-haute-couture-un-tarihi

Adresinden 19.10.2024 tarihinde alınmıştır.

Başlangıçtan günümüze: Haute Couture'un tarihi

Haute couture'ün başlangıcından günümüze dünyanın en lüks modasına ilişkin ilginç gerçekler.

Daniela Lanthaler

URL-4:https://calmnearthy.wordpress.com/2018/05/19/haute-couture-hakkinda-bilinmeyenler/adresinden 19.11.2024 tarihinde alınmıştır.

URL-5: https://www.giyimvemoda.com/blog/pret-a-porter-moda-endustrinin-donum-noktasi-786 Adresinden 26.11.2024 tarihinde alınmıştır.

URL-6: https://thelist.app/explore/page/pret-a-porter

Adresinden 10.11.2024 tarihinde alınmıştır.

URL-7: https://www.bilgiustam.com/kiyafetin-kokeni-ve-tarihcesi/

Adresinden 16.11.2024 tarihinde alınmıştır.

URL-8: https://www.milliyet.com.tr/the-others/burasi-candirwood-5266022

Adresinden 26.11.2024 tarihinde alınmıştır.

URL-9: https://www.antalyaningundemi.com/antalyanin-milyon-dolarlik-film-merkezi-candirwood-bakin-ne-oldu-bir-zamanlarin-en-gozde-alaninda-simdi-ne-yapiliyor

Adresinden 25.11.2024 tarihinde alınmıştır.

URL-10: https://www.etimolojiturkce.com/kelime/kostüm#google_vignette

Adresinden 11.11.2024 tarihinde alınmıştır.

URL-11: https://www.bilgiustam.com/kiyafetin-kokeni-ve-tarihcesi/

Adresinden 20.11.2024 tarihinde alınmıştır.

URL-12: http://dokumatasarim.blogspot.com/2008/12/tekstilin-tarihesi.htmlAdresinden 26.11.2024

Gökalp Yılmaz, G., & Şikar, A. (2023). Afetlerin Etkilerinin Zorunlu Göç Bağlamında İncelenmesi: 2023 Kahramanmaraş Depremi. Afet ve Risk Dergisi, 6(4), ss.1247-1268.

Kadıoğlu, M. (2008). Sel, Heyelan ve Çığ İçin Risk Yönetimi. Türkiye'nin İklim Değişikliği II. Ulusal Bildiriminin Hazırlanması Projesi Yayını. ss. 186-19.

Kaplan, H., Sevinç, K., & İşbilen, N. (2020). Doğal Afetleri Anlamlandırma ve Başa Çıkma: Covid-19 Salgını Üzerine Bir Araştırma. Turkish Studies (Elektronik), ss.579-598.

Kasapoğlu, A. ve Ecevit, Mehmet (2001). Doğu Marmara 1999 depreminin sosyolojik araştırması: Hasarları azaltma ve toplumu depreme hazırlıklı kılma. Sosyoloji Derneği Yayınları, Ankara.

Kolukırık, S., & Tuna, M. (2009). Türk medyasında deprem algısı: Marmara depremi örneği. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 8(28), ss. 286-298.

Kula, N. (2002). Deprem ve Dini Başa Çıkma. Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1(1), ss.234-255.

Limoncu, S., & Bayülgen, C. (2005). Türkiye'de Afet Sonrası Yaşanan Barınma Sorunları. Megaron, 1(1), ss.18.

Özuğurlu, A. (2015). Afetler ve kentleşmenin neoliberal dönüşümü. Mülkiye Dergisi, 36(1-274), ss.149-158.

Şengül, F. N. (2023). Afet ve Yoksulluk. Editör: Tekkanat, Afete Dirençli Kentler ve Afet Yönetimi, (ss.191-215). Ankara: Nobel Yayıncılık.

URL 1: AFAD (2018). Türkiye'de Afet Yönetimi ve Doğa Kaynaklı Afet İstatistikleri. https://www.afad.gov.tr/kurumlar/afad.gov.tr/35429/xfiles/turkiye_de_afetler.pdf adresinde 20.11.2023 tarihinde alınmıştır.

URL 2: World Health Organization-WHO (2018). Burns. https://www.who.int/about/accountability/results/2018-2019 adresinden 09.05.2024 tarihinde alınmıştır.

URL 3: AFAD, 2022 Yılı Doğa Kaynaklı Olay İstatistikleri, https://www.afad.gov.tr/kurumlar/afad.gov.tr/e_Kutuphane/Istatistikler/2022-Yili-Doga-Kaynakli-Olay-Istatistikleri.pdf adresinden 23.11.2023 tarihinde

URL 4: AFAD, 2023, Basın Bülteni. https://www.afad.gov.tr/kahramanmarasta-meydana-gelen-depremler-hk-34#:~:text=06.02.2023%20tarihinde%20Kahramanmara%C5%9F%20ili,7.184%20art%C3%A7%C4%B1%20deprem%20meydana%20gelmi%C5%9Ftir adresinden 10.11.2023 tarihinde alınmıştır.

URL 5: AFAD, Afet Haritaları, https://www.afad.gov.tr/afet-haritalari adresinden 23.11.2023 tarihinde alınmıştır.